

Št. 084

**MAJ
2013**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Marko

Nakrič, Peter Pitambar Pangerc, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosim kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana --

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

MAJ ALI VELIKI TRAVEN

foto: arhiv KU

Maj ali veliki traven je peti mesec v gregorijanskem koledarju in šteje 31 dni, ime pa je dobil po rimski boginji Maji. Izvirno slovensko ime zanj je veliki traven. 9. maja praznujemo dan Evrope. Idejo, na kateri temelji Evropska unija, je 9. maja 1950 predstavil francoski zunanji minister Robert Schuman. Ta dan štejemo za začetek evropskega povezovanja in hkrati kot obletnico Schumanove deklaracije. Njegova ideja je bila oblikovati politično sodelovanje v Evropi, ki bi zagotavljalo trajni mir med narodi Evrope. Schuman se je zavzel za oblikovanje nadnacionalne evropske institucije, ki bi bila pristojna za skupno upravljanje industrije premoga in jekla. Pogodbo o ustanovitvi te institucije so podpisali naslednje leto, veljati pa je začela julija 1952. Schumanov predlog se skratka smatra za začetek povezovanja držav v Evropsko unijo. Na evropskem vrhu v Milanu leta 1985 so odločili, da bo Evropska unija 9. maja praznovala dan Evrope. To je priložnost za prireditve in praznovanja, na katerih se evropski državljani seznanijo z delovanjem institucij in organov EU, evropski narodi pa se lahko medsebojno spoznavajo. V mesecu maju se pač vse prebujajo in tudi ljudje okoli nas so bolj pozitivni, sonce pa nas pozdravlja že v jutranjih urah. Dnevi so daljši, dekleta malce manj oblečena, ljubezen je v zraku, v večernih urah pa je ob Ljubljani dogodkov na pretek. Tudi sama prisegam na maj. Nemara se kdo od vas še spomni, da smo v tem času (v bivši SFRJ) praznovali dan mladosti. Štafeta je potovala iz republike v republiko in to je bil neke vrste praznik jugoslovanske mladine. CK SKOJ je namreč 25. maj določil za dan, ko se je praznovalo rojstni dan takratnega predsednika države Josipa Broza Tita. Poimenovali so ga dan mladosti, v okviru tega pa so organizirali razne športne prireditve in proslave v šolah. Zaznamovala pa ga je tudi štafeta mladosti ali Titova štafeta. Vsako leto je štartala iz drugega mesta in druge republike, prvič iz Kumrovca, ki je bil Titov rojstni kraj. Trasa je tekla skozi vse jugoslovanske republike in svojo pot zaključila 25. maja v Beogradu, glavnem mestu SFRJ. Na stadionu JLA so izvedli prireditev, v kateri je sodelovalo več tisoč mladih iz vse Jugoslavije. Eden od njih je na koncu Titu predal štafeto in mu izrekel voščilo za rojstni dan. Štafeto so lahko nosili mladi, ki so se izkazali pri učenju, družbeno-političnem delovanju ali kot dobri športniki. To je bila velika čast, še posebej za tistega, ki je kot zadnji svečano predal štafeto. Dogodek so vsi spremljali s pomočjo TV prenosa. Štafeta mladosti je vztrajala kar 43 let zapored. Na ta dan so bili mladi iz vrst pionirjev sprejeti v ZSMJ. Vse je potekalo pod sloganom bratstva in enotnosti, ki je povezoval različne narodnosti Jugoslavije.

Wiwiana Rodrigues

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 4 **ZBIRANJE ŽIVLJENSKIH POTREBŠČIN V MB**
- 6 **ANGAŽIRANA ANTROPOLOGIJA**
- 8 **Z.G.U.B.A.**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **UDOMAČEVANJE HIŠE IN USTVARJANJE
PRIJETNEJŠEGA SOBIVANJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **BICIKE(LJ)**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **KRALJI ULICE IN PETER FRANKL**
- 19 **KRATKA ZGODOVINA LEŽEČIH KOLES**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJ IN KRALJ**
- 21 **FILMOFILIJA**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 25 **GOGIJEVA KOLUMNA**
- 25 **LJUDSKA KUHNA**
- 26 **PODPIRAM**
- 27 **KLOŠARJI**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **RAZVEDRILO**

To sem jaz:

MATEVŽ

foto: Žiga Žaga

Ime mi je Matevž, star pa sem 32 let. Od svojega 13. leta se zdravim z metadonom. Leta 1995 smo se z družino iz Kopra preselili nazaj v Ljubljano. Na Obali sem pravzaprav živel le štiri leta, je pa res, da sem tam prvič poskusil heroin. Od novega leta ne jemljem več nobenih drog, razen metadona. Pred štirimi leti mi je umrla mama in trenutno sem nastanjen v Zavetišču za brezdomne uživalce drog. Imam sicer polsestro, ki je od mene starejša 12 let, vendar od materine smrti z njo nimava nikakršnih stikov, vem le, da z možem živi nekje v Šiški. Osnovne šole nisem končal, saj sem prej zapadel v odvisnost, še pred tem me je od vsega najbolj zanimalo novinarstvo. Navduševal sem se tudi nad nogometom in ga treniral, kot tudi plavanje. Danes je vse, kar si želim, stopiti na pravo pot in postati normalen človek. Ker se nahajam v zavetišču, mi tamkajšnji delavci skušajo pri tem pomagati in skupaj delamo načrte v zvezi z mojim zdravljenjem in s prihodnostjo nasploh. Res si želim, da bi mi uspelo. Rad bi imel stanovanje in živel normalno, brez družbe narkomanov, pa da bi uspel najti eno normalno družbo. Zadnje čase me preganja misel, da je zame nastopil zadnji čas, preden bo prepozno. Ob podpori zavetišča in Kraljev upam, da bom našel pravo pot.

**ZADNJE ČASE ME PREGANJA MISEL, DA JE ZAME
NASTOPILO ZADNJI ČAS, PREDEN BO PREPOZNO.**

Danilo Šorli

ZBIRANJE ŽIVLJENJSKIH POTREBŠČIN ZA BREZDOMCE V MARIBORU

ŠOUM je ponovno organizirala akcije zbiranja v nakupovalnih središčih Maribora

Na problem brezdomstva že vrsto let opozarja tudi Študentska organizacija Univerze v Mariboru (ŠOUM), ki s svojimi vsakoletnimi akcijami vztrajno širi zavedanje o težavi brezdomstva, ki se v kriznih časih le še povečuje. Tudi letos smo se predstavniki ŠOUM odločili z zbiralnimi akcijami v nakupovalnih centrih zbrati čim več življenjskih potrebščin, ki smo jih nato predali Zavetišču za brezdomce Maribor in Sprejemališču za brezdomce Maribor. Akcije zbiranja so potekale 8. in 9. marca v nakupovalnem središču Europark, 15. in 16. marca v Planetu Tuš Maribor ter 22. in 23. marca v Mercator Centru Tabor II. Študentje smo pozivali mimoidoče, da prinesejo suho, nepokvarljivo hrano z daljšim rokom trajanja,

Študentje smo v nakupovalnih središčih pozivali mimoidoče

higienske pripomočke, ohranjena, čista oblačila in vse drugo, kar potrebujemo v vsakdanjem življenju.

S pomočjo meščanov mesta Maribor nam je uspelo zbrati veliko materialnih sredstev, zato smo 28. marca zbrani material z veseljem predali brezdomcem v Zavetišču in Sprejemališču. Hvaležnost in sreča v očeh brezdomcev, ko so zagledali polne škatle, sta bili nepopisni in tudi nam so se kar zaiskrile oči, ko smo videli, koliko veselja smo s tem prinesli v vsakdan teh ljudi, ki so se kljub aktivnemu življenju in delu znašli v težki situaciji ter postali brezdomci. Zgodbe, ki so

Akcija zbiranja je bila zelo uspešna

nam jih povedali prebivalci Zavetišča, so nas pretresle. Profesor in doktor, jugoslovanski podprvak v gimnastiki, član kabineta predsednika države in drugi – vsi ti so živeli življenje, v katerem niti pomislili niso, da se jim lahko zgodi kaj takšnega, kot je ostati brez svojega doma, pa vendar ...

Zbrani material smo predali Zavetišču in Sprejemališču za brezdomce Maribor

V času, ki ne nudi nobenih zagotovil in vzbuja skrb ter negotovost, je še kako pomembno pomagati drugim. Nesebična pomoč, ki jo nekomu nudimo, lahko za posameznika, ki jo prejema, pomeni veliko več kot samo čas, ki ga namenimo s svojo aktivnostjo – pomeni upanje v boljši jutri.

K.P.

POGREB V ZAMBIJI

Življenje je minljivo, ampak že pri faraonih so iskali eliksir mladosti oz. nesmrtnosti. Tudi akimisti so ga zaman skušali odkriti, da niti ne omenjam Rolling Stonesov. Ampak iz vsega nič. Katoliška cerkev obljublja pekel oz. vice, islam raj, budizem reinkarnacijo. Odvisno pač od vas, v kaj verjamete, razen če seveda niste ateisti? Ampak telo kot materija slej ko prej umre!! Stari Indijanci so truplo na odru prepustili pticem, budisti ga sežgejo na odru, Inuiti so ga prepustili severnim

medvedom, pri nas pa pristaneš kot pepel v žari. Sam sem bil prisoten na mnogih pogrebi, pa ne le v Sloveniji, temveč tudi v Aziji. Nazadnje v Afriki, točneje v Zambiji. Bil sem njihov gost, verjetno zaradi digitalca, saj so me določili za »kamera man-a.« Na zadnjo pot smo pospremili Emanuela, katolika, starega 27 let, očeta štirih otrok. Še prejšnji večer so ga sorodniki v »bolnici« umili, nahranili, naslednje jutro pa je ob drugi uri umrl. Zakaj, ne ve nihče. Tu ljudje umirajo na sto načinov in iz raznoraznih razlogov; malarija, kolera, AIDS, nesreče pri nenadzorovanem delu itd. Žene, otrok, staršev, bratov in sester pri pogrebu ni bilo – predrago se je prepeljati 300 km daleč, od oddaljene vasice do Livingstona. Zaradi vročine je treba pogreb opraviti čim prej, v tem primeru še isti dan, saj ni hladilnic. Povabil me je svak, iz že prej omenjenega razloga. Okoli 14-ih smo se srečali pri pokojnikovem stricu; prišli so znanci,

prijatelji, nekateri sorodniki, oblečeni v povsem vsakdanja oblačila. V nekakšni kapeli blizu »bolnice« je poleg krste sledil klasičen katoliški nagovor župnika v angleščini, s prevodom v lokalni jezik. Ljudje so sedeli okoli krste, nekateri so jokali. Po končanem obredu so krsto odpeljali do preprostega pokopališča, ki je v bistvu navaden travnik, napolnjen z gomilami. Grob je običajna jama, skopana v zemljo, globoka dva metra. Vanjo položijo krsto, jo zagrebejo in pustijo gomilo. Kdor želi, lahko vanjo zapiči kak cvet, tudi sam sem storil enako. Vrnili smo se v stričevo hišo. Moški smo se posedli po stolih, ženske in otroci pa po tleh, na travniku pod drevesom so pripravili zelo enostaven obrok kar na odprtem ognju. Pojedli smo in to je bilo to. Ashes to ashes, dust to dust.

Arne

KAJ PA MISL'Š SI TI?
KAJ PA MISL'Š SI TI?
O VSEM,
KAR DOGAJA SE MI?

SEM RES TAK BEDAK,
DA LOHK POŠČIJE GA VSAK?
SEM RES TAK OTROK,
K MISL, DA VSE LOHK?
SEM RES KRIV ZA VSE
AL SMILM SAM SEB SE?!

KAJ PA MISL'Š SI TI?
KAJ PA MISL'Š SI TI?
O VSEM,
KAR MOJA PESEM GOVORI?

POGLEJ ME V OČI
IN NE LAŽ' MI.
NE LAŽ' MI.
NE LAŽ' MI ...

DR.

ROCK ZVEZDA

KO SM SE ODLOČU,
SEM JAJCE POČU,
PADU IZ GNEZDA
POSTAL ROCK ZVEZDA!

RAZPRU KRILA,
SKOR BI ME UBILA,
SEM SE ZADRU:
»NE BOM UMRU!«

MAJSKI HROŠČI

MNOGO JIH PRIDE
IN VSI SO VESELI,
RADOSTNO DAJETE
MI POMLAD.
PRIJETNO MI PRIDETE,
DELAT HITITE,
DA LAŽJE JE MENI
ŽIVETI ZA ME.
VI DELATE ZAME,
TO VAM JE TO,
IN TUDI ČE NE GLEDAM,
POHVALITE ZELO.
PRAV NOČETE NEHATI,
SLUŽITI ME,
DAJATI DENAR IN MOČ -
VSE LE ZA ME.

PETER PITAMBAR PANGERC

ZDEJ MAM TURNEJO,
STARŠI NE VEJO,
ČE ME DOBIJO,
ME IZSELIJO!

VI ME KAR GLEJTE
IN SE MI SMEJTE,
JST SE BOM ZNAŠU,
KER SM ODRASU.

KO PESMI PIŠEM,
SI ČRTE RIŠEM,
ČRTE VSE DALJŠE,
NOČI VSE SLAJŠE.

KO V NOS POTEGNEM,
SKRBEM POBEGNEM,
ZATO SI RIŠEM,
DA VSE IZBRIŠEM!

TALE ROCK ZVEZDA
NE RAB VEČ GNEZDA!

MIŠ & ŠIŠMIŠ

ANGAŽIRANA ANTROPOLOGIJA

Društvo Nigerijcev v Sloveniji je med drugim partnerska organizacija pri projektu Evropskega partnerstva za izobraževanje odraslih in mobilnost za socialno vključenost (EPAEMSI - European Partnership on Adult Education and Mobility for Social Inclusion).

Po povratku z Malte je izdalo izjavo za javnost, ki jo v malo premetani obliki objavljamo v celoti:

»Projekt, ki ga sofinancira Evropska komisija v okviru programa Vseživljenjsko učenje, je namenjen uporabi izkušenj sedmih partnerskih organizacij pri prizadevanju za socialno vključenost in aktivno udeležbo odraslih iz prikrajšanih družbenih skupin. Cilj je spodbuditi in izboljšati socialno vključenost odraslih učencev iz depriviligiranih skupin prek izobraževanja, zlasti neformalnega učenja jezika in kulture.«

foto: arhiv Društvo Nigericev

Štiridnevni program medkulturnega učenja za družbeno vključevanje na Malti

Od 2. do 5. marca 2013 je Društvo mladih UNESCO z Malte gostilo drugo srečanje Evropskega partnerstva za izobraževanje odraslih in mobilnost za socialno vključenost (EPAEMSI - European Partnership on Adult Education and Mobility for Social Inclusion). Na srečanju je bilo prisotnih več kot 50 odraslih učencev iz socialno depriviligiranih skupin iz Malte, Španije, Romunije, Poljske, Slovenije, Italije in Velike Britanije. Tekom štiridnevne medkulturne izkušnje so udeleženci sodelovali na delavnici za socialno vključenost, lovu na zaklad v Valletti ter interaktivnih dejavnostih v megalitskem tempeljskem kompleksu Hagar Qim. Vrhunec srečanja je bila konferenca o neformalnem izobraževanju za socialno vključenost, ki je potekala v hotelu Kennedy Nova. Sledila je zaključna medkulturna prireditev, namenjena vsem udeležencem, tako lokalnim nevladnim organizacijam kot predstavnikom javnosti. Udeleženci srečanja na Malti so sodelovali v vrsti aktivnosti, usmerjenih v socialno vključenost prek izobraževanja, te dejavnosti pa so vključevale tudi predstavitev Malta UNESCO mladine o najboljših praksah na področju izobraževanja za socialno vključenost.

Za uspešno nadaljevanje projekta bo pred naslednjim srečanjem, ki bo v Romuniji, vrsta aktivnosti potekala na lokalni ravni, kjer bodo pridobljene izkušnje učitelji oziroma trenerji prenašali na učence. Omenjene aktivnosti bodo odraz najboljših uporabljenih praks, predstavljenih na Malti.

Srečanja na Malti se je udeležilo šest uporabnikov društva iz Slovenije, ki so po povratku izrazili navdušenje nad podnebjem in pomladanskim vremenom v času, ko je pri nas še zima. Prestolnica Valletta se nahaja

foto: arhiv Društvo Nigericev

praktično ob morju, Maltežani in Maltežanke so dobri in prijazni ljudje ter enakopravni ne glede na spol. Prav tako so z »lovom na zaklad« na subtilen način predstavili udeležencem svojo deželo.

A seveda so se tudi tam pojavile manjše nevšečnosti, kot denimo soba brez razgleda in podobno, kar pa so s skupnimi močmi rešili na kraju samem.

(O primerih dobre prakse na lokalnem nivoju – tj. pri nas – pa naslednjič ...)

Primož Časl

ČIST U REDU

KO BILA
LAHKO BI TIHO
IN POGOLTNILA
BI ZLE BESEDE,
PREDEN UIDEJO
MI Z JEZIKA...
BI BILA ČIST
V REDU,
DOLGOČASNA
IN NOBEN ME
DVAKRAT,
NEB' POGLEDU.

NEDA

KONZERVIRANO ŽIVLJENJE

Tiste dni že dolgo ni dišalo po zrelih travah poletja, saj je bil že november in mrz je neusmiljeno pritiskal. Sicer se tedaj, poleti, niti ne bi spomnil na prijetne vonjave in poletni veter. Tiste dni na začetku 21. stoletja sem živel po postopku pasterizacije. Pakiran sem bil v embalažo, ki me je ščitila pred svetlobo in je uničila vse patogene organizme. Popolna pasterizacija telesa, dosežena z vnosom heroína v telo. Neverjetno, toda resnično dejstvo je, da tiste dni nikoli nisem zbolel, kajti pasterizacija je uničila vse škodljive mikroorganizme. Rok trajanja pasteriziranega telesa je v prvi vrsti odvisen od kakovosti heroína in neprekinjene nabavne verige. Seveda človek ta postopek drago plača. Postane le prazna lupina samega sebe, brez prijateljev in podpore družine. Podvržen samoinkviziciji prestaja muke in hrepeni po življenju mimoidočega, ki pa ga navsezadnje sploh ne pozna. Izhoda ni na obzorju, vsak dan posluša samega sebe, kako si oblublja: »Danes je pa res zadnjič, jutri se začnem pucat.« Seveda ta jutri nikoli ne pride oziroma vsaj ne, dokler se ne odloči oditi v komunjo, z upanjem po konzumnem življenju, takšnem »eko« vrste, brez postopka pasterizacije. Tudi sam sem se odločil in odšel več kot tisoč kilometrov stran od starega načina življenja. Poln strahu, toda tudi obetov in želja po boljšem življenju, z načrti, kako nadoknaditi izgubljeni čas in pozdraviti dušo. Droga nedvomno uničuje življenje, razbija družine in tepta vse pred seboj. Povzroča propad jedrskih razsežnosti, ki ga ne moreš popolnoma razumeti, če ga sam ne doživiš. Zato je dejstvo, da boš obkrožen s puncami in fanti, ki so preživeli enake peklenske muke, nekakšno olajšanje. Večina strokovnjakov, rekel bi, da 99 % vseh iz področja zdravljenja odvisnosti

od prepovedanih drog, odvisnikov ne razume. Na žalost se teh občutkov ne moreš naučiti iz knjig, niti ne preko pogovorov z uporabniki, saj ti ne morejo plastično predstaviti občutkov, ki jih odvisnik nosi v sebi. Seveda pa jih pred diplomsko nalogo ne pošljejo na ulično prakso, da bi si pridobili izkušnje in okusili stvari, o katerih kasneje tako vneto razpravljajo. V komuni sem torej zanesljivo vedel, da me vsi razumejo in vedo, kaj prestajam ter po čem stremim. Po prvem mesecu sem počasi lahko zadihaval. Kriza je bila mimo in vse je bilo bolj svetlo. Na svoji terapiji sem se resnično trudil in za nagrado so me prestavili v center 2. stopnje, kjer je populacija brez posebne kontrole in si počasi ustvarja sliko prihodnosti. Lahko bi se reklo, da razmišljaš o vrnitvi nazaj v prihodnost. In tako je minilo dobro leto v upanju na boljše življenje. V brezskrbnem načrtovanju življenja brez droge s sebi enakimi sotrpini. Ena sama misel za sto ljudi. Preden nadaljujem, naj povem, da je po mojem mnenju komunja izredno dobra rešitev na poti očiščenja. Kar se je v nadaljevanju zgodilo meni, je eden izmed meni znanih dveh primerov v zgodovini komun. To se enostavno ne dogaja, ampak očitno sem bil tisto leto na napačnem kraju ob napačnem času. Opazil sem, da so odgovorni terapevti vse preveč odsotni. Vse več dela so prepuščali nam, ki smo bili odgovorni za posamezne aktivnosti. Nam, ki smo že skoraj popolnoma pozabili na pasti droge, dokler v centru nismo začeli opazovati značilnih znakov omamljenosti. V trenutku se je vrnila sla, močna kot zunaj, morda celo močnejša. Bilo je prepozno. Samo čakal sem na pravi trenutek in nekega dne sem v Bruslju, ko sem spremljal našega šoferja, stopil v akcijo. Vedel sem, da je dogovorjen s preprodajalcem, kajti vozil je kot norec, poln skrbi, da bo zamudil

»knjižnico.« »Vrniti moram knjigo, mudi se,« mi je rekel, jaz pa sem iz žepa potegnil šop bankovcev in mu mirno rekel, da bi tudi jaz rad kupil drogo. Težko je razložiti, kako lahko v trenutku zavržeš več kot leto dni zdravljenja, toda takšna je realnost droge. V trenutku pozabiš na vse, kar je pomembno. Vleče te v prepad in ti se vržeš vanj brez razmišljanja. To je v bistvu najhuje. V momentu je tvoja glava popolnoma prazna. V glavnem, kolega mi je zanimal, da gre v šoping, in zatrjeval, da v bistvu samo vrača knjigo. Nisem rinil vanj, ker ne bi nič dosegel. Tisto, za kar sem ga prosil, je bila resna stvar, in če bi se razvedelo, bi ogrozilo obstanek centra. Komunjo bi zagotovo zaprli. Ko se je vrnil, sem že na njegovem obrazu razbral, da je zamudil preprodajalca. Takoj mi je rekel, da mi bo nabavil robo, toda morala sva v Antwerpen, precej više na severu. Vedela sva, da bova zamudila dogovorjeno uro vrnitvev komunjo, toda kocka je padla. V Antwerpnu je bilo kot v ameriškem filmu. Otroško igrišče, sumljiv moški, ki mu pomigneš z glavo in je že pri tebi. Tako se je v komunji začela moja pot navzdol, za povrh pa sem zanj plačeval tedanjih 300 evrov. Na koncu se je vse skupaj sesulo, saj je bilo vsem, ki so prišli na obisk, preveč očitno, da nekaj ni v redu. Vrnil sem se v Ljubljano in nekaj mesecev živel čist, potem pa nadaljeval po starem. Dokler se nisem zaradi sebe in svojih ciljev odločil nehati drogirati, mi ni pomagalo prav nič. Ne razočaran očetov obraz, ne materin jok, vse je bilo zaman. Dejstvo je, da moraš razčistiti sam pri sebi, moraš, nihče ti ne more pomagati, lahko pa ti seveda stoji ob strani. Komune so dober začetek, le jaz sem imel smolo. Zato se sprašujem: Zakaj sem se toliko trudil, kaj sem pričakoval? Življenje se je tako zelo spremenilo, da so prizadeti tudi ljudi, ki se niso nikoli drogirali, ko razmišljajo, kako naj živijo. Ljudje so se spremenili, družba se je spridila. Če sem prej živel v stilu pasterizacije, danes vsi skupaj živimo v času konzerv. Sedanjost je konzervirano življenje - ta čas je zamrzovalna skrinja, polna globoko zamrznjenih ljudi, zamrznjenih svobodnih misli, polna globoko zamrznjenih človeških src. Zamrznjenih obljub in upanja na bolje. Kdo bo izklopil električni tok in pobrisal prah z zamrzovalne skrinje, v kateri živimo, da si bo lahko vsak posameznik brez pomislekov omislil človeka vredno življenje? In potem je bilo ...

Križar

Z.G.U.B.A., HUMORESKA 9. DEL

Prizor na policiji je spominjal na nekakšno slabo komedijo. Starša, primerno opita, jaz pa v iskanju bega iz tega absurda. Bila sta namreč tako glasna, da sem v nekem trenutku pomislil, da bodo policaji zaprli njiju, in čeprav jih ne maram zaradi vseh tistih kazni za prečkanje cestišča, kjer ni prehoda za pešce, so se mi v nekem trenutku iskreno zasmilili. Čustvo je bilo obojestransko, saj so tudi oni mene gledali pomilovalno, češ - ti moraš to trpeti vsak dan?! Očitno je bilo vsega preveč, zato so nas vse skupaj kratko malo vrgli na cesto. Si predstavljate, da te izženejo iz policijske postaje?! No, na ulici je bila situacija še slabša. Dretje ni ponehalo, ljudi pa toliko, kot bi kak radio objavil novico o sceni, ki se bo odvijala pred vhodom. Sicer sem skeptičen, kar se obstoja Marsovcov tiče, ampak tisti trenutek sem si zaželel, da nas napadejo. Potem je končno le nastopil blaženi trenutek, v katerem sta starša enostavno pozabila, zakaj sploh vpijeta, in sta začela iskati najhitrejšo in

najlažjo pot do doma. Vpliv šnopsa je namreč začel popuščati. Naslednji dan sem v šoli, pa čeprav nisem veren, začel moliti za kakršno koli vrsto naravne nesreče, saj se je moje zadržanje na policijski postaji in druženje s policisti izkazalo za novico meseca. To bi bilo še v redu, če bi se za mano ozirale punce, saj menda ženske ljubijo barabe. Ampak ne, zame sta se spet začeli zanimati popolnoma drugi skupini. Negativci, ki pretepajo luzerje in vajenci v dilanju prepovedanih substanc. Mislim, res ne razumem, kaj jim ni bilo jasno. Že prvič, ko sem zagrešil ali vsaj poskusil zagrešiti kriminalno dejanje, so me dobili. Od kod jim ideja, da bi v teh podvigih blestel?! Ali kakor bi rekli bratje z Balkana: Svašta majka rodi!

Marko Nakrič

ZGODBA O ..., 1. DEL

Kje začeti z Zgodbo o ..., ko pa je tako kompleksna, široka in ne nazadnje tudi tako pomembna? Morda v problematiki odvisnosti (droge) - s tem je pač začelo; ali pa s samaritansko ljubeznijo do pomoči tistim, ki so pomoči potrebni? No, nekje je treba začeti. Minila so leta, desetletja, odkar se je vse skupaj začelo. Zanimivo, da se je začelo brez kakršnega koli dogovora na dveh različnih koncih tega planeta. V Evropi (Italija) in v ZDA. Kar en Atlantik je bil vmes in takrat še ni bilo mobilnih telefonov in interneta, da bi bil svet tako majhen. Kot je denimo danes, ko lahko flirtamo pa vsem svetu in je New York že pri prvem semaforju levo. Torej, leta 1963 se je začelo v Italiji (Rim) in le nekaj let prej v New Yorku. To je bil čas, ko v naši mali Sloveniji še nismo poznali problematike mladinskega nasilja, saj so mladi živeli v »inkubatorju« ljubezni, bratstva in enotnosti. Ljudje so bili neizmerno povezani in vrat stanovanj se še ni zaklepalo. Odvisnost po svetu pa je bila takrat že kar utečena (!) praksa. Mladi so trpeli in iskali poti do svojega bistva v drogi, te pa niso bile vedno najboljše in najbolj konstruktivne. Človek se hitro znajde v začaranem krogu iskanja in blodenj. Na takem vrtiljaku se je znašel tudi mladi Alfredo Nunzi, s katerim se tudi začne vsa ta Zgodba o...

Kraj dogajanja: Italija, Rim, Piazza Navona
Datum: 13. februar 1963

Taubi

Tjaša Žurga-Zabkar

ŠOLSKI SISTEM NAS JE NAUČIL, DA SE NAM STVARNOST RAZODEVA S POMOČJO VPRAŠALNIKOV.

JURIJ KUNAYER

TATU ZGODBA

Ko sem si dal delati tatu, sem bil star 16 let. Bil sem v popravnem domu v Slivnici, naredil pa mi ga je prijatelj, in sicer po stari in najpreprostejši metodi - igla, sukanec in črnilo. Takrat so prepovedali vero in nastopila je neke vrste kriza. Ker sem želel temu nasprotovati, sem si dal namenoma vtetovirati križ.

Mauro Lazar

foto: Žigažaga

09
KRALJI
ULICE

OKLEP

Veliko zdrži.
Podoben skali,
z vso težo bivanja,
zadaj za negibnim,
s prednostjo
po njegovi meri.

Zuzanna G.Kraskova

PELJI ME V TA ČAS

Propad gibljive podobe večnosti
je včasih nem.
Taktilno se vtira med nas.

Trenutek vel,
le kam si šel

...

- smeje se pači tihi glas -

Karmiss

ZDAJ JE, KAR JE, SE PRAVI, NI, KAR NI.

N2

UDOMAČEVANJE HIŠE IN USTVARJANJE PRIJETNEJŠEGA SOBIVANJA

010
KRALJI
ULICE

V okviru projekta *Pot do trajne in varne nastanitve za stanovanjsko izključene*, ki ga s financiranjem švicarskega prispevka v letih 2012 in 2013 izvaja Društvo Kralji ulice, je nastala posebna služba PON. Kratica pomeni Podpora pri ohranitvi nastanitve in o njej lahko več izveste na domači strani <http://www.ohraninastanitev.si/>. Ime te nove službe nakazuje, da pri reševanju problema stanovanjske ogroženosti in brezdomstva ni pomembno le to, da brezdomnim pomagamo do varne nastanitve, temveč še prej to, da ljudem, ki nastanitev že imajo, pomagamo to nastanitev obdržati, pa bodisi da pred tem še nikoli niso imeli izkušnje brezdomstva ali pa da so tako izkušnjo že imeli in so po njej našli varno nastanitev.

foto: Petra Prosen

V okviru projekta nas je skupina sodelavcev obiskala več švicarskih organizacij, ki se ukvarjajo s problemi nastanitve in brezdomstva. Tam smo med drugim spoznali tudi švicarske stanovanjske zadrage in obiskali dva taka projekta: en stanovanjski kompleks (blok z več kot 100 stanovanji) ter zadrugo, ki je svojo novogradnjo v središču Züricha šele načrtovala oz. začela graditi. V obeh zdrugeth smo slišali, kako pomembno se je dogovarjati o tem, kako bodo stanovalci skupaj živeli, kako bodo oblikovali in uresničevali svojo bivanjsko skupnost in skupne cilje, sprejete v zadrugi. V ta namen marsikje organizirajo skupne aktivnosti, ki naj stanovalce povezujejo, pomagajo k nastanku prijetnega vzdušja, občutka pripadnosti in povezanosti, ki pozitivno vpliva na kakovost bivanja in zmanjšuje tveganja za morebitne konflikte (oziroma olajša njihovo razreševanje). Lansko jesen se je pokazala priložnost, da del teh zamisli, ki smo jih spoznali v Zürichu, prenesemo v Ljubljano in tudi pri nas poskusimo s podobno dejavnostjo. Javni stanovanjski sklad (JSS) MOL je namreč koncem leta 2012 dal v uporabo novo večstanovanjsko hišo, ki obsega poleg skupnih prostorov še 22 stanovanjskih enot, ki so jih dali v najem uporabnikom, večinoma

kot bivalne enote, v manjšem številu pa kot neprofitna stanovanja. V le nekaj dneh se je v to stavbo vselilo skoraj 50 oseb, med njimi približno polovica otrok. Verjetno so bili vsi bolj ali manj veseli, da so rešili svoj trenutno pereč stanovanjski problem. Za nekatere ta oblika bivanja predstavlja začasno in kratkotrajno rešitev, za druge pa tudi trajnejšo rešitev. In tako so stanovalci začeli odkrivati, kaj jim nova nastanitev v povsem novi hiši prinaša, se začeli seznanjati med seboj in na sploh - hišo udomačevati. Služba PON se je v življenje te hiše v dogovoru z JSS MOL - om vključila na dva načina. Sodelavci PON - a smo izdelali letak, ki je stanovalce obveščal o tem, kaj služba nudi. Med drugim je bila to pomoč pri selitvenih prevozech, iskanju in nabavi pohištvene opreme, morebiti potrebna pomoč pri urejanju dokumentov, stikov z drugimi ustanovami in podobno. Predstavnice te službe so zdaj v hiši prisotne ob določenih dnevih in pripravljene ponuditi kako podporo, če je ta potrebna.

Drugi del prisotnosti pa pomeni organiziranje prostora za skupno uporabo oz. za skupne dejavnosti stanovalcev. JSS MOL je namreč v hiši predvidel prostor, ki je namenjen prav temu. Te skupne dejavnosti naj bi stanovalce povezoval, jih podpirale, gradile mostove zaupanja med njimi ter med njimi in različnimi zunanjimi ustanovami.

V tem prostoru smo kmalu po vselitvi organizirali spoznavni večer, na katerega smo poskušali privabiti čim več stanovalcev. Predvajali smo risanke za otroke, prinesli pripomočke za izdelovanje novoletnih okraskov in jelko (ki smo jo kasneje skupaj okrasili z nastalimi okraski) ter udeležence postregli s piškoti in toplimi napitki. Začetno zadržanost je premagala radovednost in prvi dogodek je bil kar dobro obiskan, odzivi pa zelo vzpodbudni in pozitivni, kar nas je motiviralo za nadaljevanje zastavljenega načrta. Na predlog, da bi podobne skupnostne, kreativne, igralne aktivnosti izvajali tedensko, so se v največjem številu odzvale mamice z otroki.

Tako so se z januarjem začeli v tem skupnem prostoru, ki smo ga v sodelovanju z JSS MOL - om ter s pomočjo rabljenega pohištva primerno opremili, izvajati redni tedenski dogodki. Tovrstne dogodke pomagamo organizirati Petra, Hana in Kristina. O vsebini posameznih srečanj se dogovarjamo skupaj s stanovalci. Naša srečanja so bila doslej namenjena peki palačink, igranju, ustvarjanju, šivanju (v prostor smo prinesli šivalni stroj, za uporabo katerega je velik interes), izdelovanju pustnih mask, risanju

foto: Petra Prosen

ipd. Ob posebnih priložnostih, kot je bil npr. pust, smo organizirali dodatni termin za pustno rajanje. Prav tako smo poskusili z dodatnim terminom v nedeljo zvečer, s predvajanjem filma oziroma z organizacijo filmskega večera. V prostoru smo namestili letve, ki bodo služile za obešanje izdelkov in tako dodale vlogo razstavnega prostora za morebitne razstave. Načrtov in idej za naprej je še več.

Dosedanje izkušnje kažejo, da se dogodkov udeležujejo predvsem družine, večinoma mame (ali očetje) z otroki, medtem ko so drugi odrasli pretežno kratkotrajni obiskovalci, ki pridejo predvsem malo pogledat, popit kavo in poklepetat. Otrokom v razmeroma majhnih stanovanjskih enotah hitro zmanjka prostora, predvsem pa priložnosti za druženje in medsebojno spoznavanje. Kot vedo vse družine, ti vsake toliko časa kratko malo morajo malo ven iz svojih stanovanj. V letošnji zimi z veliko snega in mrzlega vremena je vreme onemogočalo sprehode na prostem. Upamo, da nam bo pomlad, ki do sedaj (to pišemo v začetku aprila) kar nekam zamuja, prinesla več priložnosti za druženje v okolici hiše, kjer je nameščenih tudi nekaj otroških igral.

Bojan Dekleva, Kristina Debenjak,
Hana Košan, Maja Kozar,
Petra Prosen

Swiss Contribution
Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

COLLECTA 2013

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani se je med 21. in 23. 3. letos odvijal že 7. mednarodni sejem zbirateljstva. Čeprav smo PRP-jevci (člani kolektiva Posredovalnice rabljenih predmetov) stari že tri leta, smo se sejma udeležili prvič in to na pobudo našega honorarnega sodelavca Braneta Bitenca. Ker se v naši skromni trgovinici znajde tudi kak zanimiv predmet ali drobnarija, smo si rekli - zakaj pa ne, končno bo to zanimiva izkušnja. Za začetek smo si ogledali stojnice iz »naših logov«, potem pa še tiste iz spektra držav cele Evrope. Najzanimivejši za nas so bile zares bogate zbirke starih razglednic (kartofilija), gramofonske plošče (vinilke), stripi, znamke (filatelija), razni kamni (dragi in poldragi), fosili, kratka paša za srce, dušo in oči. Velika pa je bila tudi zbirka kovancev (numizmatika). Mogoče ne boste verjeli, da obstaja zbirka figuric PEZ, kakor tudi Kinder jajčk, pa še lepo ceno imajo ... Ves čas sejma je bila v kletni dvorani razstava najlepših pravljič antikvariata Glavan, ki je v sklopu sejma pripravil tudi dražbo starih razglednic, plakatov in knjig. V kleti razstavnega

foto: Brane Bitenc

prostora pa nisem mogla mimo panoja, ki je ponujal na ogled bankovce in kovance, last našega znamenitega vremenarja Mirana Trontlja. Zanimivo je, da je imel v svoji zbirki bankovce in kovance kar iz 80 držav. Res lepo srečanje, mislim da tudi zelo poučno, in čeprav naše prvo, upam, da ne tudi zadnje. Nasvidenje prihodnje leto.

Irena

011
KRALJI
ULICE

MEDNARODNI NOGOMETNI TURNIR V DOBOJU

V petek 5. 4. smo se v Celju zbrali člani nogometne ekipe za odhod na prijateljski turnir v Doboj, v okviru priprav na prihajajoče svetovno prvenstvo na Poljskem. Igralska zasedba je štela osem članov, in sicer: Denis, Moreno, Luka, Žan, Robi, Enej, Samuel in Matjaž. Strokovno vodstvo: selektor Igor in asistent Bojan. Za organizacijo ter bučno podporo s tribun pa so skrbele Suzi, Zdenka in Romina. Na pot smo odšli dobro razpoloženi, za zabavo in smeh je skrbel kapetan ekipe Mureno. Po naporni poti nas je v Doboju čakala slastna večerja, polna bosanskih specialitet (sarme, pite, burek, čevapi ...). Zelo pozitivno presenečeni smo bili nad postrežbo in gostoljubjem. V soboto popoldan pa se je začel turnir. Pričakala nas je polna dvorana domačih navijačev in priznam, da smo imeli malo treme. Prvo tekmo smo igrali proti reprezentanci Bosne in Hercegovine. Žal smo zaradi naših napak v obrambi tekmo izgubili s 4:0. Kljub temu pa smo tudi mi imeli veliko priložnosti za zadetek, a jih žal nismo izkoristili. Ob tem velja poudariti, da tehnično nismo bili slabši od njih, v taktičnem smislu pa še imamo rezerve. Drugo tekmo smo igrali proti Hrvaški in v drugem polčasu povedli že s 3:1, žal pa nam je na koncu sreča obrnila hrbet in smo tekmo izgubili s 4:3. Zadnjo tekmo je Bosna in Hercegovina premagala Hrvaško z rezultatom 3:0. Vsekakor smo bili nad rezultatom malce razočarani, vendar sem prepričan, da imamo

foto: Miro Lujic

letos zelo nadarjeno ekipo, ki lahko na svetovnem prvenstvu poseže zelo visoko. Ko se bomo bolje spoznali in taktično uigrali, bo tudi rezultat boljši.

Športni pozdrav!

Matjaž

NOVI PROSTORI

Z veseljem vam sporočamo, da bomo 15. maja ob 17h slavnostno otvorili nov del posredovalnice Stara roba, nova raba in obenem praznovali naš tretji rojstni dan. Na otvoritvi nas bodo z obiskom razveselili tudi glasbeniki Boštjan Gombač, Vesna Zornik, Janez Dovč in drugi. Razširjena posredovalnica bo urejena po oddelkih: buklarskim s kotičkom za branje, vintage oblačilnim, starinarskim, medkulturnim ... Na fotografiji si lahko ogledate prostor ob prejemu, v živo pa, kaj smo ustvarili potem. Se vidimo!

Luna Jurančič - Šribar

foto: Luna Jurančič - Šribar

NEK AJ

cestnih

JAN PAL (SVOBODA ČLOVEŠKEGA ŽIVLJENJA)

Jan Pal
Češkoslovaška 1968
revolucija delavskega razreda

Ne priznam ga!
Ne priznam razreda,
ki je nad razredom;
ne priznam bolj svetih
od svetnikov –
brezgrešnih s smrtnim grehom.
Hočem svobodo!
Hočem svoj mir!
Jaz hočem svoj jaz!
Jaz hočem svoj kos kruha
in svoj prostor pod soncem.

Jan Pal
Češkoslovaška 1968
Jan Pal
grmada

Če je to svoboda,
je to pa svoboda.

Taubi

ALKOHOL, LE KDO BI TEBE LJUBIL? 17. DEL

Življenje na cesti te prej ali slej požene v objem alkohola ali kake druge oblike omamljanja. Ljudem, ki imajo urejeno življenje, sta pojma brezdomec in steklenica nerazdružljiv par. Ja, v 90 odstotkih je to res. Ampak obstajajo tudi taki, ki ne posežejo po steklenici, pa ne glede na to, v kako hudi situaciji so se znašli. Kar pa iz dna srca sovražim, je prezir na obrazu.

nekoga, ki gre mimo brezdomca s steklenico. To po navadi počnejo že na pogled dobro situirani ljudje, kar je zelo hinavsko, saj večina od njih, ko pride domov, poseže po šampanjcu ali francoskem konjaku, kar je sicer neprimerno dražje od cenekega vina v roki brezdomca. Kljub temu pa gre - ne glede na etiketo - za alkohol.

Poznam gospo, ki je zaradi moje medijske prepoznavnosti pristopila do mene, ampak kar se alkohola tiče, se lahko kosa z najhujšim brezdomcem. Jaz kot alkoholik jo razumem, saj ima več dobrih izgovorov za pitje. Znašla se je namreč v brezizhodni situaciji, živi v neljubečem zakonu, kjer njen mož raje plača 100 € za seks, kot pa da bi njej namenil kakšno prijazno besedo, če že ni zmožen opravljati svojih poročnih zaobljub. Dialog med njo in njunima otrokoma že po minuti, dveh preide v tekmovalno v izrekanju najbolj sočne psovke. Ona ne vidi problema v tem, da na dan spije tudi do dva litra Stocka. Ko sem ji nekako skušal povedati, da to ni v redu, me je nadrla in že zamahnila, da bi me udarila, ampak ker sem se umaknil, se je samo obrnila in šla. Od takrat je nisem ne videl, in ne vem, kaj je z njo dogaja. L., če bereš to, vedi, da sem tvojo zgodbo moral zapisati v upanju, da se boš vsaj malo zamislila nad seboj.

Marko Nakrič

KAKO SO INDJANCI NASELILI ŠTAJERSKO

So prišli Indjanci, so prišli od daleč, daleč iz Lowe do centra Lublane, en so tihi bli, drugi zgovorni, nič ni zanimal jih, nič jih ne gane. Valjda Indjančki slovenski niso štekal, mi pa še manj tisto njihovo špraho, res mi ni jasno, od kod mi ideja, da tile Indjančki nardil bojo zdrabo. Ko smo jih gledal, so vsi nekam buljil, v lužo so zjal in se tam naselil. Skakal po luž so od samga vesela, kot da se cela je klapca zadel. Luža izginla je manj kot v tednu, vročina ogrela je vse kukr vednu; v bolnic se prečava s frendom vsa bolna, prav, kak je Štajerska Indijancov prepolna. Zagledal sem Štajersko v čist novi luči, po novem zde Štajerska ni polna pijancev, poleg pijancev je še polna Indijancev.

Dusan D. Ožbolt

ADIJO

Pot pod nogel
Iz kletke jo bom ucvrta,
iz preplete ogabne ječe,
na žur v nebeško kraljestvo,
na drugi svet.

V oranžnem bom vse noči
preplesala in križ naredila
čez vse zapravljenе trenutke,
čez vse odhode skrivnih potovanj,
čez vsa mokrišča mojih sanj.

Ta trenutek me vznemirja misel,
da bom vsemu hrbet obrnila
in brez smrknanja odšla.
Še prej bi rada odkrila:
Ali sem bila otrok tega sveta?

Katarina Kalaba

LJ - MB - LJ MOSKVA - PETUŠKI

Knjiga Moskva-Petuški je bila že kar nekaj let nazaj zelo kulturna. Venedikt Erofeev je pač kupil nekaj litrov vodke in se z vlakom odpeljal na turistično potovanje tistih nekaj kilometrov. Kako naj to primerjam s potjo, ki sem jo dal čez jaz: LJ-MB-LJ? Nič ni povezano z njim, pa vendar veliko. Šel sem, ker je bila to najcenejša cena za preživeti toplo noč, medtem ko sem brezdomec in nimam kje spati. Vendar ... ko sem kupil karto v Ljubljani, sem moral nekje počakati vlak (2 uri) – seveda v čakalnici in tam sem se spet znašel med sebi enakimi ali med tistimi, ki so še na slabšem (saj niti za karto niso imeli). Sedel sem pač tam in čakal obkrožen z vprašanji: »Imaš cigaret?«, »Imaš kaj drobiža?«. Žal sem sicer vse to imel, vendar če bi dajal naprej, ne bi ostalo nič zame. Torej nimam nič. Končno vlak. Noč. Brez vodke ali česa podobnega sem se vkrcal kot Erofeev. Bo vsaj toplo, saj je pritisnil nevzdržen mrz. Od vsega potovanja ni bilo nekih lepih pejsažev, le nočne železniške postaje vse do Maribora, ko me je toplota na trenutke uspavala. Vsaj nekaj. Potem pa Maribor. Mesto, ki ga ne poznam. Naenkrat sem se znašel na neki neznani postaji. Kot bi bila zapuščena. Najbrž zaradi nočne ure ni bilo nikjer nikogar. Pa vseeno je bila topla. Pogledal sem seveda nazaj.

na urnik, kdaj imam vlak - čez štiri ure. Ni druge. Spoznal sem postajno relacijo: čakalnica - WC - peron (sedeti in čakati, scati in kaditi). Nič kaj prijazno in totalno osebnostno zapuščeno. Spet tisti stari: VZTRAJAJ. Preprosto čakajoč na vlak za nazaj ... in sem ga dočakal. Mislim, da sem na poti nazaj več ali manj vse prespal. Prijetno toplo in potešeno. Spet Ljubljana. Ljubljana, zakaj?

Taubi

ANEKDOTE IZ PRODAJE

GOSPOD

Na svojem stalnem prodajnem mestu vsak teden srečujem nekega gospoda, s katerim se velikokrat pogovarjava. Do sedaj ni še nikoli kupil Kraljev ulice, bil pa je vedno prijazen in zgovoren. Včasih sva se pogovarjala celo do pol ure. Teden nazaj je pristopil in rekel, da je to njegov najboljši dan v letošnjem letu. Da je sklenil nek velik posel. V roke mi je stisnil 20 €, rekoč: »No, pa mi dai enega Kralja, da vidim, kakšne stvari pišete.« Vzel je časopis in odšel v bližnji bar. Čez približno pol ure se je vrnil in mi povedal, da so mu članki všeč in da si ni mislil, da je revija tako dobro napisana. Obljubil je, da ga bo od sedaj dalje vsak mesec kupoval.

Perice

KRATKO IN JEDRNATO

Jaz: »Gospa, bi kupili en izvod? Samo 1 evro stane, za povrh pa vam dam 20 % popusta na tringelt.«
Stranka: »Tringelt ti dam, časopis kupim pa drugič, ko bom bolj pri denarju.«

Polde

ZAHVALA

Prodajalca Kraljev ulice Lea Pelc in Aleksander Petrič (znana tudi kot Miš & Šišmiš) se najlepše zahvaljujeva vsem zaposlenim v Bauhausu v BTC-ju in seveda vsem kupcem, ki so naju tako lepo sprejeli in nama s tem omogočili, da si začnemo urejati življenje. Obenem se jim opravičujemo, da sva morala zapustiti to čudovito lokacijo, zaradi nekerih, ki jih je tako zmotil najin nasmeh in iskren »Dober dan!«, da so si vzeli čas in se vodstvu trgovine pritožili čez naju. Zato so naju s strani trgovine zaprosili, naj se za nekaj mesecev umakneva od tam. Žal je ta zanje malenkostni dogodek imel velik vpliv na najino življenje, saj sva morala zapustiti mnogo čudovitih ljudi in iskati novo lokacijo za prodajo časopisa. To naju je precej oddaljilo od cilja - da si prihraniva denar za najem sobe. A življenje teče dalje in midva ostajava polna optimizma in volje do življenja in dela. Še enkrat hvala in lep pozdrav dobrim ljudem, ki sva jih srečala v Bauhausu in v Tivoliju, kamor se sedaj občasno vračava. Upava, da se še kdaj srečamo.

Miš & Šišmiš

NOČNO DELO

Ravno na sredi tedna okoli deseti (zvečer) sem prodajal na Čopovi, potem pa, da si skrajšam čas, skočil še do Komune (tam imam nekaj znancev) na eno hitro kavo. Z eno izmed natakarič sem se dogovoril, da greva, ko zaključim z izmeno, na kako pijačo. Če bom tedaj še prodajal, tak je bil dogovor, se dobiva kar na Čopovi. Vrnil sem se torej prodajat, ko zapazim v bližnjem lokalu, kjer sicer strežejo predvsem kavo, lastnika. Ta se na sihtu večkrat zadrži po cel dan, vendar je bilo tokrat res pozno, on pa še vedno tam. Opazil sem, da se je namenil pokitati steno, saj je v roki držal »špohtl«, na tleh pa so ga čakale posode z barvo. Več kot očitno je nameraval kavarnico prepleskati. Z možakarjem sva na ti, zato sem se tudi ponudil, da mu pomagam, poleg tega pa se imam za kar priročnega za tovrstna dela. Seveda se ni branil, ura pa je kar poletela. Zunaj sem namreč kmalu opazil še punco, s katero, vsaj tako se mi je zdelo, sva ravno maloprej govorila in bila tudi dogovorjena za nadaljevanje večera. Brez odvečnih besed je priskočila na pomoč, lastnik

pa je v tem času odhitel na črpalko po sendviče (star slovenski pregovor lepo pravi, da prazna vreča ne stoji pokonci), cigarete in domov še po obleko zase, ki je ne bi bilo škoda, pri takem delu se mimogrede zamažeš. Ura se je bliskovito obrnila, vmes smo si vzeli še krajsi odmor, saj so nas francoski študentje, ki so se tudi znašli na Čopovi, povabili na sok z vodko in čik pavzo. Okoli pol treh smo počasi končali z delom, punca se je poslovila, sam pa sem ugotovil, da sem v bistvu ubil dve muhi na en mah - storil sem nekaj koristnega, obenem sem se pa še pozabaval. Z lastnikom sva se dogovorila, da imam namesto plačila v dobrem kako kavico, pa tudi kako malico, če mi bo trda predla. Človek nikoli ne ve in vselej je priporočljivo imeti kaj v dobrem.

Danilo

KOLAŽ UTRINKOV IZ PRODAJE

Že dlje časa prodajam Kralje ulice na Prulah in v Trnovem, kamor me vztrajno vleče spomin na leta, ko sem tam živel. Še vedno dojemam ta prostor kot svoj dom in to ne glede na dejstvo, da po novem živim v prijetnem stanovanju v Jaršah. Saj veste, kako to gre, v mesto me vleče nostalgija. S prodajo se mi v bistvu ne bi bilo nujno potrebno ukvarjati, mirno bi preživela tudi brez tega, je pa res, da rada srečujem stare znance in tudi spoznam nove. Pogovor s ljudmi mi veliko pomeni in obenem na fin način skrajša čas. Tako sem pred kratkim spoznala mlado športnico, ki dotlej časopisa ni nikoli kupila, se je pa z mano zapletla v pogovor. Zaupala mi je, da si je pri teku poškodovala koleno. Ker vem, da je pri blaženju tovrstnih ran ali poškodb zelo učinkovit med, sem ji priporočila, naj si ga preprosto nanese na boleče mesto. Čez kak dan, dva je vsa navdušena prišla do mene in mi priznala, da je resnično pomagalo. Na vsak način se mi je želela oddolžiti za dobro delo. Zakaj sem izpostavila ravno ta dogodek? Morda ravno zato, ker bi s tem rada poudarila, kako je prodaja Kraljev še vse kaj drugega kot zgolj postavljanje na mestu s časopisom v roki. Prodajalci smo trgovci, psihologi, psihoterapevti, socialni delavci in družabniki, vse v eni osebi. Zato pa se nam tudi toliko dogaja. Tu pa tam se mi zazdi, da bi o tem lahko napisala knjigo.

Sonja

HUMANITARNA AKCIJA PODAJ ROKO SOČLOVEKU

Vsa globoka čustva, ki se pri vsakomur izražajo na drugačen način in v njem izzovejo drugačne želje, imajo isto korenino - globoko željo po miru, harmoniji in varnosti, po življenju v enotnosti z vsem, kar obstaja, željo biti sprejet, ljubljen in srečen. Sreče ne prinese denar, niti dober videz, pa tudi inteligenca in mladostna zagnanost ne, pač pa je sreča v malih stvareh, v lepem metulju, v tisku roke, v objemu, v pomoči ostalim - v prostovoljstvu. Vsako za prostovoljca majhno dejanje je veliko za tiste, ki potrebujejo pomoč, zato nas je priljubljeni slovenski glasbenik Omar Naber povezal v humanitarno skupino pod imenom Sladka Sled in dal pobudo za vseslovensko humanitarno akcijo zbiranja oblačil in hrane za brezdomce »Podaj roko sočloveku« v sodelovanju z Društvom za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice. Vseslovenska humanitarne akcije zbiranja oblačil in hrane za brezdomce se je pričela dne 25. 1. 2013 in je potekala vse do 26. 3. 2013. V Občini Renče - Vogrsko je bila akcija organizirana v sodelovanju z Občino Renče - Vogrsko in Društvom upokojencev Renče z zbirnim mestom za sprejemanje hrane in oblačil v krajevnem medgeneracijskem središču »Hiša pravih srečanj«. V Novi Gorici sta se akciji pridružila Leo klub Nova Gorica in Leo klub Vogrsko, ki sta poskrbela za postavitve zbirnega mesta na Osnovni šoli Milojke Štrukelj v Novi Gorici. Akcija je potekala tudi v Kobaridu. V Tolminu so v akciji s člani Sladke sledi sodelovali Rdeči križ Tolmin,

Karitas Tolmin, Dom upokojencev Tolmin, KZ Tolmin in Župnija Dolenja Trebuša ter cel kup posameznikov. Akcija je na Koroškem potekala ob podpori Koroškega radia in Radia Laser, prostore za shranjevanje pa sta odstopila Mladinski center Dravograd in Občina Prevalje. Na območju Vrhnike so člani Sladke sledi pridno obveščali prebivalce o akciji ter prav tako pridno nabirali oblačila in hrano za brezdomce. V Kopru so za potrebe akcije prostore posodili pri ŠOUP-u, na Štajerskem pa se je akciji pridružil Rdeči križ Celje ter mnogo posameznikov skupaj s člani Sladke sledi. V sklopu humanitarne akcije sta bila organizirana tudi dva dobrodelna koncerta Omarja Naberja, in sicer 15. 3. 2013 v dvorani Kulturnega doma v Bukovici ter drugi koncert, ki se je v sklopu zaključka akcije zgodil 26. 3. 2013 ob 17.00 v dvorani Rog v Ljubljani. Omarju so se na odru

pridružili tudi Christian Crnica, Ana Stergul, mlade plesalke plesne skupine The Artifex Juniors ter povezovalac programa Rok Židanik. Za organizacijo humanitarne akcije gredo vse zahvale Omarju Naberju, Kraljem ulice, vsem organizacijam, ki so akcijo podprle, in vsem, ki ste tekom akcije prispevali dobrine za brezdomce ali kakor koli drugače pomagali. Skozi celotno humanitarne akcije smo se prostovoljci Sladke sledi vedno bolj povezovali. Odkrili smo, da imamo vse, kar potrebujemo za življenje, o katerem sanjamo, že v sebi. Omar Naber nas je skozi brezpogojno ljubezen združil v celoto ter naučil, da je prav vsak dan poseben. »Saj nikoli ne veš, ko skozi vrata greš. Če vrneš se, poveš. Kaj ti dal je ta dan, objokan nasmejan, zares poseben dan.«

Humanitarne skupine Sladka sled

KRALJEVSKI ZAJTRK TUDI ZA KRALJE ULICE

Radio Ekspres je marca na svojstven način presenečal svoje poslušalce. Jutranji voditelj jih je obiskal na delovnem mestu in jim postregel s kraljevskim zajtrkom. V pravem pomenu besede. Ne glede na to, da se vsi dobro zavedamo, kako je za zdravje in dobro počutje pomemben prvi jutranji obrok, zajtrk, ga številni zaradi vsakodnevnih naglice enostavno kar preskočimo. Da je naša slaba usluga zdravju popolna, si morda - na prazen želodec - privoščimo le kavo. Slabo! Jutranji voditelj Radia Ekspres Tomaž Okorn vstaja že pred 4. uro zjutraj, pa si vseeno brez izjeme vsako jutro pripravi zajtrk. V želji, da bi dobro navado širil tudi med svojimi poslušalci, jim je marca zajtrk prinesel na delovno mesto. In to ne kakršen koli zajtrk, šlo je za kraljevski zajtrk v pravem pomenu besede. Polnozrnat kruh, mesnati izdelki, različni siri in namazi, losos, jajčka, jogurti in seveda tudi različno sadje, sadni sokovi ter kava in čaj. Postregel je več kot 230 ljudem na njihovih delovnih mestih. Da je bilo druženje ob zajtrku še prijetnejše, je zaigral na kitaro in k pesmi povabil še vse zbrane. Pesem se je sredi delovnika tako razlegala v številnih delovnih okoljih, delovna vna pa je zaradi prijetne izkušnje gotovo povsod zrasla. Zadnji kraljevski zajtrk je Tomaž odnesel še med brezdomce. Kralji ulice se sicer ne morejo pritoževati nad pomanjkanjem časa, jih pa pestijo druge tegobe. Na sedežu Kraljev ulice, v tesni sobici, je vedno nagnetenih nešteto bridkih življenjskih zgodb, ki bi napolnile

foto: arhiv Radio Ekspres

knjigo, dve, tri. Ob zajtrku s Tomažem pa so bili njihovi obrazi vedri, nasmejani. Pesmi kar ni bilo konca. Niso le pritegnili k pesmim, tudi sami so poprijeli za kitaro. In besed zahvale ob slovesu kar ni bilo konca. »Pa pridite še kdaj! Tudi če ne boste imeli hrane s seboj!«

Barbara Barbič (Radio Ekspres)

KRALJI IN KULTURA

Vodstvo SNG Drame nam je letos, podobno kot v preteklem letu, omogočilo brezplačen ogled predstave, tokrat so za nas izbrali žlahtno komedijo Nežka se moži. Ogledali smo si jo 11. 3. zvečer, dva izmed udeležencev pa sta bila pripravljena podeliti svoje doživljanje večera v teatru z bralci Kraljev.

foto: Nada Žgank

Taubi je zapisal takole ...

Predstava ali anti predstava? Zame še vedno najboljša parodija na Linhartu. Se vidi, da so v ljubljanski drami dali KU na voljo kulturno predstavo, ki očitno ne bo nikoli šla v pozabo. Predstavo, v kateri so profiji pokazali in dali vse od sebe in se istočasno znali brzdati tudi ob nenapovedanih izpadih nas Kraljev, ki gledališča res nismo nekaj najbolj vajeni. Toda vseeno - vsa čast. Predstava, ki nima ovir in nima zavor. Predstava, ki ni nekaj starodavno samoumevnega, temveč nadgradnja s trnovskim rapom. Predstava, ki te ne pusti mlačnega, temveč vročega in zagretega. Saj ravno v tem nej bi bil ves čar te limone, mar ne? Po odzivih sodeč smo vsi odšli s predstave bogatejši, srečnejši in bolj polni. Vsakdo je dobil svojo dozo potešitve (pa ne na prehranjevalni pogostitvi, ki nas je čakala po predstavi), temveč s predstavo samo. Nežika, si bila to ti? Si bil to ti, profesor slavistike na srednji lesarski šoli, ali pač ti, BMW avtomehanik?! Pa ... saj je vseeno. Saj ni važno. Vsi trije na nivoju predstave. Pač, na rang listi pravih igralcev ... Mi gledalci pa, čeprav KU, smo ostali zadovoljni in potešeni z eno samo željo - kdaj spet?!

P. S. V Drami so mi rekli, da vabijo gledališče OdPisanih, da pripravimo igro za Dramo. Si upamo? Zakaj pa ne!

foto: Nada Žgank

foto: Nada Žgank

Damjanino razmišljanje

Odkar ta naš svet stoji, se prebivalstvo že s svojim rojstvom deli na, recimo, revne in bogate, pametne in neumne, hitre in počasne, uspešne ali neuspešne, družabne ali samotarske, site in lačne, prijazne ali zadirčne, trezne ali pijane, zadete ali pač ne, tiste, ki živijo v svojih »trdnjavah«, in tiste, ki nimajo svojega niti kvadratnega metra, na katerem bi lahko dostojno živeli. Zaradi vsega naštetega človek sčasoma dobi predznak brezdomec. Pa vendar ima vsak, preden postane brezdomec, svojo zgodovino, ki ni samo in zgolj pitje in žicanje za malo drobiža ... Prehitro te obsodijo in tretirajo kot zgubo, pri tem pa pozabljajo, da je človek morda še nedolgo nazaj živel in izgledal prav tako, kot zdaj oni. Verjetno je marsikdo zahajal tudi na kulturne prireditve, pa najsi bo to v Dramo, Opero in balet ... Tega si dandanes ne more več privoščiti, saj mora najprej preživeti, da bi lahko kasneje še kam šel. Končno sem prišla do bistva, zakaj nas je vabilo na brezplačen ogled igre tako pozitivno »zadelo«, da same besede niso dovolj. Pa čeprav za samo dve uri, so nas vrnil v čas, ko smo si v lastni režiji lahko ogledali predstavo in nam vsaj na ta način vrnil neka samospoštovanja, ki ga sicer izgublamo vsak dan po malo, dokler izguba popolnoma ne prevlada nad tabo in tvojim načinom življenja. Ne vem sicer, kako so ostali občutili to neprecenljivo darilo igralcev, verjetno pa je bilo lepo videti polno dvorano ljudi, ki uživajo v predstavi in že v samem občutku, da nas je nekdo sprejel take kot smo in ne take, kot bi morali biti. Nihče nas ni gledal zviška ali namenjal sebi večvrednost, imeli smo to, kar bi morali imeti vsi, ne le privilegirani. Kot sem že rekla, ne najdem besed, ki bi realno opisale občutke, ki so nas prevevali, saj nikomur ni bilo treba s sklonjeno glavo mimo tistih, ki so mnenja, da se svet vrti samo za njih. Ne! Tokrat se je svet vrtel za nas in iskreno še enkrat - HVALA.

Zgodbe o kolesih:

PRIGODE NA ROČNIH KOLESIH

016
KRALJI
ULICE

V prejšnji številki Kraljev smo si pogledali, kaj je to ročno kolo, in obdelali pokončno ter ležečo različico. Ostane nam še klečeče ročno kolo, ki ga vozim tudi sam.

Klečeče ročno kolo je primerno za tiste z nižjo stopnjo invalidnosti ali amputirane. Na teh kolesih kolesar namreč kleči in je nagnjen naprej. Pri poganjanju se uporablja teža trupa, ki v tej poziciji največ pripomore. Ta oblika ročnih koles je najbolj pisana na kožo amputiranim, ki jim ni treba spodvijati nog pod zadnjico in hkrati ta kolesa sodijo med najlažja zaradi kompaktne konstrukcije.

Klečeče ročno kolo v naravi

foto: osebni arhiv

Vse vrste koles, ki smo jih do sedaj omenili, so tricikli in so s tem primerni tudi za tiste, ki imajo težave z ravnotežjem. Obstajajo pa tudi enosledna ročna kolesa, ki so namenjena tako paraplegikom kot zdravim športnikom, ki bi želeli kolesariti z rokami. Nekatere enosledne izvedbe imajo pomožna kolesa, ki preprečujejo, da bi se pri nižjih hitrostih, ko je ravnotežje težje vzdrževati, prevrnili. Zelo znani izdelovalec ročnih koles Georgi Georgiev je izdelal celo MTB različico enoslednega ročnega kolesa glede na želje stranke, kar pomeni, da so možnosti skoraj neomejene.

Ročna kolesa oz. ročne ergometre redno uporabljajo predvsem invalidi in nekateri traitlonci, ki se zavedajo pomembnosti aerobnega treninga z zgornjim delom telesa za plavalni del triatlona. Vsekakor pa ročna kolesa niso namenjena zgolj invalidom. Zakaj ne bi vsi vključili nekaj aerobne vadbe za gornji del telesa v svoje vadbene programe? Res je, da na primer eliptični trenažer vključuje tudi roke, a se ročaji premikajo, tudi če jih ne držite, kar pomeni, da dejansko vse delo opravljajo vaše noge in spodnji del telesa.

Po drugi strani veslač dosti bolj obremenjuje trup in roke, ki ga tisti z omejenim gibanjem v spodnjih okončinah ne morejo uporabljati. Če torej imate kakršne koli poškodbe, ki vam preprečujejo aktivnosti z vključevanjem spodnjega dela telesa, lahko z ročnim kolesarjenjem dodatno popestrite svoje vadbe in se v lepem vremenu tudi kam zapeljete.

Potrebno pa je opozorilo, da aerobne vaje gornjega dela telesa v primerjavi z intenzivno rabo spodnjih okončin precej bolj vplivajo na krvni tlak, zato se je v primeru znanih ali predvidenih težav (hipertenzija ...) pred vadbo treba posvetovati z osebnim zdravnikom ali s specialistom.

Babica na ročnem kolesu

Heleni Hines je multipla skleroza preprečila udeleževanje na tekaških maratonih, ki jih je zmeraj odtekla s takim veseljem. Zaradi težav s sklepi je presedlala na ročno kolo, ki ji omogoča športno vadbo brez neposrednega stika s tlemi in leta 2010 se je pri svojih 63. letih z ročnim kolesom udeležila tekaškega maratona v New Yorku. Ciljno črto je prečila s časom dveh ur in dveh minut ter tako premagala vse druge udeleženske na ročnih kolesih. Na cilju je od navdušenja zavpila: »Babica je zmagala! Babica je zmagala!« Najbolj neverjetno je to, da ima od leta 2006 umetno ramo, ki ji, kot pravi sama, sploh ne dela težav: »Treba je zgolj pridobiti ustrezno mišično strukturo.«

Helena pravi, da vsak sistem v njenem telesu dela bolje zaradi ur, ki jih preživi na ročnem kolesu in na koncu prida še: »Naredi te srečnega. Nikoli ne boste našli nekoga na ročnem kolesu, ki se ne smehlja.«

Z rokami preko Himalaje

Cecil in Nataniel iz Francije sta svoje medene

foto: osebni arhiv

tedne preživila na kolesarjenju po severni Evropi in s prečanjem Himalaje. Nataniel je vseh 2.000 km od Sringarja (Kašmir) do Gangotri (Uttarakhand) prekolesaril z rokami, Cecil pa ga je spremljala na ležečem triciklu.

Njuno potepanje je potekalo od 19. avgusta do 8. oktobra 2010. Sedem tednov potovanja, od tega 41 dni na kolesu. Na pot sta se odpravila povsem samostojno, brez podpornega vozila. Nataniel je bil tako primoran poleg osebne prtljage in hrane celo pot prevažati še svoj invalidski voziček, ki ga je pripel na, za slab teren prilagojen, Schmicking HandBike.

Zakaj sta se odločila za tak podvig?

- Za Himalajo zato, ker obožujeta gore in sta želela odkrivati gore našega planeta.
- S kolesom zato, ker je to idealen način potovanja, ko lahko sleherni kilometer uživaš v pokrajini, ki te obdaja, in ker ti omogoča premagati zadostne razdalje in sočasno dovoljuje direkten stik z okoljem.
- Indija zato, ker je do kolesarja najbolj prijazen del Himalaje. Hkrati pa tudi zaradi izbrane poti, ki jima je omogočala raznolikost pokrajine: zelene doline, visoki puščavski platoji, impresivni ledeniki, zasneženi vrhovi in cestni prelazi nad 5000 m. n. v.

Po končani turi sta povsem navdušena. Potovanje je bilo kljub nekaj nevšečnostim (nemiri v Kašmirju, uničujoče poplave v Ladakhu) in velikim naporom (od plazov uničene ceste, iskanje alternativnih poti, dež, slabe ceste ...) zelo uspešno. V celoti jima je uspelo premagati začrtano pot in celo obiskati Uttarakhand, kar ni bilo v prvotnem načrtu.

Sta vam ti dve zgodbi vzbudili željo po ročnem kolesu? Odločitev za nakup ročnega kolesa glede na vse te različice vsekakor ni preprosta, še posebej če ga pred nakupom nimate možnosti preizkusiti. Veliko je odvisno od vaše stopnje invalidnosti in/ali želje po obliki kolesarjenja. Dodatne informacije o vseh omenjenih različicah ročnih koles lahko najdete na portalu udobnoposvetu.si, kjer boste lahko prebrali tudi marsikatero osebno zgodbo posameznikov, ki so spoznali svobodo, ki jo lahko nudi ročno kolo.

Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

TRPIJO SOCIALNI PROBLEMI, TRPIJO SOCIALNI DELAVCI, DRŽAVA PA JE GLUHA!

V majhnem prostoru, ki ga je v ta namen odstopil ZZV Koper, smo se 28. marca ob poldnevu zbrali na srečanju pod uradnim nazivom Skupščina socialnega dela, vendar je bil delovni naziv Vstaja socialnih delavcev. Srečanje sta sklicala dr. Vito Flaker in Andreja Rafaelič iz Fakultete za socialno delo. Glavna tema je bila nova socialna zakonodaja. Prostor se je kaj hitro napolnil in takoj se je pričelo z razpravo. Že v samem uvodu je dr. Flaker poudaril, da je nova zakonodaja ponesrečena reforma, ki ima kot nalogo »dokapitalizacijo ljudi«, socialni delavci pa so soočeni s popolnim nasprotjem svojega poslanstva ali tega, kar bi moralo biti njihovo delo – ljudi namreč nadzirajo kot nekakšni inšpektorji, v postopku preučevanja vlog za denarne prejemke ugotavljajo, zakaj ljudje **niso** upravičeni do le-teh, namesto da bi jim pomagali pri vlogah in jih raje podučili, zakaj **so** upravičeni do določenih pravic. Tudi ta pravica je sedaj sporna, saj večina gleda nanjo kot na dolgoročni kredit do države. Sporni 128. člen v Zakonodaji namreč **žuli** tako upravičene prejemnike kot tiste, ki so se prejemkom odrekli, seveda pa tudi same strokovne delavce. Pred uveljavitvijo zakona je bilo od 52 do 56 tisoč vloženih vlog za denarno socialno pomoč, sedaj samo 12 tisoč. Upad številke ni znak tega, da se je stanje v Sloveniji tako drastično popravilo in da so ljudje naenkrat našli svoje lončke zlata na koncu mavrice. Nikakor! Upad števila vlog je odraz nove zakonodaje, bolj natančno spornega člena o dedovanju in tako se ljudje bojijo vložiti vlogo za socialne prejemke (denarna socialna pomoč, stipendije, otroški dodatki, državna pokojnina, varstveni dodatek ...) ali se le-tem odrečejo zaradi strahu, da bodo svojim družinskim članom po smrti zapustili puf, saj bi bili ti primorani vračati državi denar, ki so ga pokojni prejemali. Večen izgovor, ki ga je slišati s pristojnega ministrstva, češ da zakonodaja omogoča večjo transparentnost in da se bo zaradi nove zakonodaje končno stopilo na prste goljufom, ki se z mercedesi pripeljejo po odločbe o socialni pomoči, ne zdrži. Če rečemo bobu bob, bodo goljufivci vedno našli luknjo, s pomočjo katere bodo lahko izkoriščali posameznike ali državo. Trditi, da je smotrno kaznovati več tisoč ljudi na robu preživetja, zato da se stopi na prste desetini, je moralno in etično sporno. To, da se stare mamice odrekajo varstvenemu dodatku pri pokojninah v višini 190 € zgolj zato, da država po njihovi smrti ne bo vnukom odvzela hiške, ki je v družini že nekaj generacij, je popolna traparija in sprenevedanje. In tako država sama proizvaja nove in nove socialno šibke posameznike. Prejemki po stari zakonodaji niso bili povezani med seboj. Sedaj pa se dogaja, da matere samohranilke ostajajo brez otroških dodatkov oziroma so ti mizerno nizki, pravzaprav simbolični. Ljudje prihajajo na centre za socialno delo in jamrajo, da so tako zelo razpeti v svojem manevriranju, kako preživeti, da morajo pošteno razmisliti, ali bodo jedli ali pa si bodo priskrbeli kurjavo za zimske dni. Namesto da bi zakon krepil solidarnost, kriminalizira revščino, saj so časi takšni, da ljudje počnejo marsikaj samo zato, da lahko preživijo

Vir internet

sebe in svoje družine. Slišali smo denimo za primer, ko se je upokojenec pri zdravniku dobesedno zlagal, da ima težave s spanjem, zdravnik mu je predpisal *dormicum*, upokojenec pa je nato odhitel na določeno mesto, kjer se zbirajo odvisniki in tablete prodal, da je dobil znesek, podoben varstvenemu dodatku, in si je na ta način zagotovil ogrevanje. Celotno srečanje je združevala lepo vidna rdeča nit. Ta rdeča nit je ljudem zaradi njihove lastne eksistenčne borbe skrita in nevidna, govora pa je o stiski socialnih delavcev. Na srečanju so namreč znova in znova opozarjali, da doživljajo ogromne stiske, ko morajo ljudi odslavljeni s slabimi novicami, ko morajo igrati nekakšne nadzornike, in večina je potožila, da počasi izgubljajo pravi stik s svojim sanjskim poklicem in z delom, za katerega se čutijo poklicani - pomagati ljudem, jim svetovati, biti njihova opora, biti dostopna oseba, ki je strokovna in čuteča hkrati. Če lahko rečem, da je ta grozna zakonodaja prinesla kar koli dobrega (vem, sliši se noro), bi bilo to dejstvo, da sem v enem samem prostoru slišala toliko dobrih ljudi govoriti iz srca in z velikim zanosom utemeljevati, zakaj imajo radi svoj poklic in kako pravzaprav trpijo, ker jim je odvzeta pravica biti socialni/a delavec/ka v pravem pomenu besede. Prisotna je bila tudi direktorica koprškega CSD-ja, ki je prva opozorila na stisko svojih delavk. Veliko pametnega so povedale še Diana Jerman, Ana Geržina - Mlakar, Dragica Fojan in druge fascinantne gospe, vendar me število znakov že opozarja, da moram zaključiti.

Če Vas zanima kaj več na to temo, si na spletu poiščite Facebook stran gdč. Andreje Rafaelič. Če pa ste tudi Vi zaradi nove zakonodaje doživeli kakšno bizarno zgodbo, jo anonimno pošljite na vstaja.socdela@gmail.com, zgodbe bodo namreč 25. maja predane gospodu Dominkušu & co. na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

Maj je. Zaljubite se. Pa četudi samo v lepo vreme,

Vaša Biba

KRALJI ULICE IN PETER FRANKL

018
KRALJI
ULICE

Kralji ulice: Kateri aktualni dogodek v politiki oziroma gospodarstvu bi izpostavil?

Peter Frankl: Alenko Bratušek in Margaret Thatcher.

Kaj bi povedal o obeh?

Alenka Bratušek ima približno enako težko delo, kot ga je nekoč imela Margaret Thatcher.

V kakšnem smislu?

Bratuškova mora reformirati Slovenijo, Thatcherjeva pa je morala Veliko Britanijo.

Proti Thatcherjevi je bilo ogromno pripomb, protestov. Ali misliš, da to čaka tudi Bratuškovo?

Da.

Zakaj?

Če bo hotela biti uspešna, ne bo mogla biti priljubljena, ker nima denarja za kaj takega. Na ravni države, seveda.

Kaj to pomeni v praksi?

Preprosto. Ljudi kot politik zadovoljiš s tem, da jim kaj daš. Nihče zdaj tega pri nas ne more narediti. Žal. Proračun je, ilustrativno rečeno, prazen.

Če želi zmagati na naslednjih volitvah, bo morala napolniti proračun?

Ne nujno. Če bo kredibilna, ji bodo ljudje sledili, tudi če ne bo mogla dajati daril. Gre za karizmo, voditeljstvo. Ni še jasno, ali je Bratuškova karizmatična voditeljica. Za zdaj je videti, da to ni, a pustimo se presenetiti.

Karizma je hrana za rajo, v bistvu bi potrebovali poln proračun. Bomo doživeli presenečenje?

Proračun ne bo mogel biti poln vse dotlej, dokler Bratuškova ne bo pokazala kredibilnosti. Prepričati mora najprej tiste, ki imajo denar, da proračun napolnijo. Namreč: tudi Bratuškova denarja ne more natisniti. Karizma je sicer res hrana za rajo, a še raje kot karizmo imajo ljudje denar.

Kako ji gre od rok polnjenje proračuna?
Za zdaj ne kaže dobro.

Kaj naj naredi?

Kot že rečeno. Hočeš nočeš bo morala prepričati tiste, ki denar imajo, da sta Slovenija in ona kredibilni.

Greš lahko na praktične primere? Kako naj to kredibilnost pridobi?

Uresničiti mora to, kar si je zadala. Govorim o slabi banki, boljšem upravljanju državnega premoženja, privatizaciji. V bistvu mora nadaljevati tam, kjer je končal Janša. Manjše spremembe so sicer povsem mogoče in morda celo upravičene, a večjih

foto: Peter Pitambar Pangerc

odstopanj od politike prejšnje vlade po mojem mnenju ne bo.

Ali je vse to uresničljivo? Česa naj se loti najprej?

Vse to seveda je uresničljivo. Najprej se mora lotiti tistih ljudi, ki so njej blizu in bi ji mogoče nasprotovali pri tem uresničevanju oziroma ji metali polena pod noge. In nima veliko časa za vse skupaj, ukrepati mora hitro. Slovenija se lahko odloči za to pot ali pa, da gre počasi nazaj v socializem, izstopi iz evra in EU. Tudi to je mogoče in celo legitimno. Sam sicer menim, da bi to bilo zelo slabo, ampak če je to volja ljudstva, ni kaj. Z veliko gotovostjo pa domnevam, da to ni volja ljudstva.

Kaj je volja ljudstva?

Menim, da je volja večine ljudi pri nas, da bi bila Slovenija podobna, denimo, Avstriji.

Ali je to izvedljivo? S temi reformami?
Samo z reformami in še kar nekaj časa bo minilo tudi z njimi.

Pa so te reforme res vse, kar je treba uresničiti?

Seveda ne, so začetek poti k normalizaciji.

Kakšna se ti zdi nova vladna garnitura?

Ni optimalna, ni super, lahko pa bi bilo še veliko slabše. Slovenija je zdaj tako bizarna država, da ni nemogoče to, da bi v vladi imeli popolne »analfabete«.

Kakšna je optimalna garnitura?

Predsednik vlade mora biti človek, ki je pošten, veliko ve in zna, odlično obvlada vsaj dva tuja jezika in je več računalnika.

Poznati mora vse družbene podsisteme in mora biti praktičen ter biti voditelj.

Skratka: naš problem je predvsem to, da imamo zelo malo pravih politikov; politika se pri nas še ni razvila kot prava obrt, zato smo iz različnih strok doslej uvažali politike in ti niso bili dobri.

Ljudje, ki smo jih šolali za politike, pa so žal odmaknjeni od realnega življenja. Tudi zaradi te praznine smo tam, kjer smo, in nič ni čudnega, da je poklic politika danes povsem razvrednoten.

Mar niso dobro šolani ljudje primerni za ministrske funkcije?

Politik vsekakor mora biti širok, pameten, ne nujno zelo šolan, in mora obvladati politične veščine. Urar popravlja ure, zdravnik zdravi, politik pa dela politiko. Tudi politik je poklic. Jaz sem urednik, ne morem biti dober urar.

Bi lahko bil dober politik?

Menim, da ja. Ampak to ni nujno moja ambicija. Prej ne kot da.

Peter Pitambar Pangerc

KRATKA ZGODOVINA LEŽEČIH KOLES

Kljub dejstvu, da nas je v Sloveniji že kar nekaj, ki kolesarimo leže, še zmeraj večina ljudi niti ne ve, da takšna kolesa sploh obstajajo. Zmotno je mišljenje, da je lezikolo nekaj novega. Med drugim sem slišal tudi že besede: »Česa vsega si ne bodo še izmislili.« In kako bolje predstaviti nek izdelek, kot preleteti zgodovino njegovega razvoja?

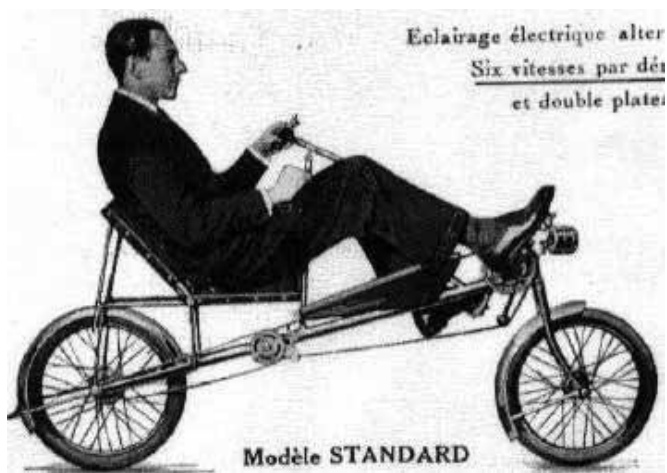
Razvoj ležečih koles sega v čas pred prvo svetovno vojno. Njihov avtor je Francoz Charles Mochet, ki je takrat izdeloval lahke avtomobile. Prvo vozilo na človeški pogon je izdelal, ker si je sin George želel kolesariti, a mu mama ni dovolila na klasično kolo, češ da je zanj prenevarno. Mochet mu je zato izdelal štirikolesnik s pedali, s katerim je George zlahka ugnal svoje vrstnike.

Visoke hitrosti so vzbudile povpraševanje po teh vozilih in Charles Mochet se je odločil, da preneha z izdelavo avtomobilov in se v celoti posveti vozilom na človeški pogon (HPV). Izdelal je vozilo z dvema sedežema in s štirimi kolesi ter ga poimenoval »velocar«. Lastnost vozila so bili udobni sedeži in prtljažnik - kot pri avtomobilu; s to razliko, da vozilo ni imelo motorja, ampak pogon na pedala.

K uspehu te novosti je botrovalo tudi slabo ekonomsko stanje po prvi svetovni vojni, saj je nakup pravega avtomobila za mnoge Francoze predstavljal zgolj nedosegljive sanje. Mochetov velocar pa je bil cenovno dostopen in tako je prodaja do tridesetih let konstantno rastla.

V praksi se je velocar izkazal kot izredno hitro vozilo. Od časa do časa so jih uporabljali tudi kot vodilno vozilo na kolesarskih dirkah. Vendar pa se je pojavila težava. Pri visokih hitrostih, kar niti ni bilo težko doseči, je bilo izredno težko in nevarno izpeljati ostre zavoje. Vsak zavoj je zahteval pravočasno in močno zaviranje in seveda potem ponovno poganjanje. Charles je zato poskusno izdelal vozilo na tri kolesa, ki pa se je še hitreje prevrnilo.

Ni mu preostalo drugega, kot da je prepolovil velocar in izdelal dvokolesno verzijo vozila - ležeče kolo. Izdelavi prvega prototipa je posvetil veliko pozornosti. Njegov namen ni bil zgolj pokazati, da je ležeče kolo hitrejšo, ampak da je hkrati zelo primerno za daljša potovanja ter vsakodnevno uporabo.

Prvo ležeče kolo

Vir internet

Za predstavitev dirkalne plati novega vozila je Mochet iskal dobrega kolesarja, ki bi bil pripravljen voziti njegovo nenavadno kolo na kolesarskih tekmah. A nihče od znanih ni bil navdušen nad posmehovanjem svojih vrstnikov in tako je Mochetu ostal zgolj Francis Faure, ki je edini resno vzel njegovo ponudbo in se po nekaj testnih vožnjah tudi odločil tekmovati.

Pred štartom prvega tekmovanja so se mu drugi kolesarji posmehovali in ga ogovarjali z besedami: »Faure, verjetno si utrujen in bi rad zadremal

na tej stvari. Zakaj ne sediš normalno in vrtiš pedal kot moški?« Nehali so se smejeti, ko je Faure prelil svojo jezo v pedala in jih pustil daleč za sabo. Niti približati se mu niso mogli. Enega za drugim je Francis Faure premagal vsakega prvorazrednega kolesarja v Evropi, zgolj z izkoriščanjem boljših aerodinamičnih lastnosti ležečega kolesa.

Vir internet

Zasmehovani ležeči kolesar na tekmi

Urni rekord

Po Faurovih uspehih na kolesarskih dirkah in podrtih rekordih so se Charles, George Mochet in tudi Faure odločili, da napadejo urni rekord, ki je dolgo veljal za nepremagljivega. Mochet se je hotel prepričati, da bo rekord z njegovim razpolovljenim velocar kolesom sprejet in je zato oktobra 1932 pisal na UCI (Union Cycliste International). Odgovor se je glasil: »Velocar nima nobenih dodatnih aerodinamičnih komponent, zato ni razloga za prepoved.«

Sedmi julij 1933 bi naj bil zgodovinski dan. Francis Faure je v 60 minutah prekolesaril 45.055 km in tako premagal skoraj 20-letni rekord kolesarja Oscarja Egga. Faure in Mochetov velocar sta v trenutku privabila medijsko pozornost. Slike ležečega kolesa so bile objavljene v dnevnikih in kolesarskih revijah. Kmalu so se začela porajati vprašanja: Je to pravzaprav kolo? Bo Faurov rekord priznan? Bo klasično kolo izumrlo?

Nastala je popolna zmeda. Odločitev je postala neizbežna 29. avgusta 1933 v Saint Trond - Francija, ko je tudi Maurice Richard, na klasičnem kolesu, premagal rekord Oscarja Egga. Kateri rekord je sedaj veljaven? Rekord ležečega ali klasičnega kolesarja? Kdo je lastnik novega svetovnega rekorda - Richard ali Faure? Ali bo ležeče kolo legalizirano kot uradno kolo na UCI tekmovanjih ali bo za vedno izločeno? Odločitev je morala biti sprejeta.

Bilo je jasno, da bo urni rekord, ki ga je postavil Francis Faure z ležečim kolesom, povzročil vroče debate na 58. kongresu UCI 3. februarja 1934. In to se je tudi zgodilo. Po dolgem prerekanju so sprejeli rekord kolesarja Mauricea Richarda.

Takoj za tem so sprejeli tudi novo definicijo kolesa, ki je bila uveljavljena z 58/46 glasovi. In po teh novih pravilih, ki so stopila v veljavo 1. aprila 1934, ležeče kolo ni več kolo. Faurov rekord je bil zato prestavljen v kategorijo rekordov na vozilih s človeškim pogonom brez aerodinamičnih dodatkov. In posledično je ta dan označen kot najtemnejši dan v zgodovini ležečih koles, saj so za nekaj časa povsem utonila v pozabo.

Kaj se je zgodilo za tem? Naslednjih 50 let nič, ampak po zaslugi profesorja na MIT-u, Davida Gordona Wilsona, in njegovih študentov pa se z ležečimi kolesi danes srečujemo vedno pogosteje.

Peter Osterveršnik za Mariborsko kolesarsko mrežo

Gostujoči kolumnist:
Bojan Radej

VSTAJA - OD BESED K DEJANJEM

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Po slovenskih mestih že pol leta donijo vstajniške zahteve po temeljitih spremembah v državi, ki jih končno, čeprav le simbolno, najavlja zamenjava oblasti. Zdaj so se vstajniki znašli iz oči v oči s posledicami svojih uspehov. V ospredje sta stopili dve vprašanji: kakšne so alternative sedanjim praksam vladanja? In izvedbeno vprašanje, kako »v zaostrenih razmerah« alternative uresničiti?

Enaka vprašanja poslušamo vsaj od študentskih uporov v šestdesetih letih in gibanja nanje večinoma še niso našla odgovora. Dolgo ni bilo razvidno, da je prav tako, saj je prvo vprašanje, kaj?, vendar zastavljeno v miselnem okviru oblasti in tako za vstajnike napačno. Čeprav »se nočejo opredeliti«, niso neodgovorni do skupne prihodnosti, saj se odgovornost ne dokazuje z gorečno izbiro okov, v katere jih oblasti potem vklenejo.

Vstajniki se vsaj večinoma ne potegujejo za oblast, ampak za avtonomijo. Zanje ni najbolj pomembno, kakšen bo konkretno končni rezultat vstaj. Pomembno je, da model vladanja ne bo več nekompetenten in politiki brez integritete ne bodo mogli predstavljati skupnih interesov. Ali bo nov model uresničen v bolj socialni ali v bolj liberalni različici družbe, za vstajnike ni zelo pomembno. Tem bolj, ker itak razvijajo svoj model skupnosti, ki bo avtonomen tako do države kot do trga. Če je na izziv možno odgovoriti uspešno, potem je to možno le radikalno drugače, kot je bila neuspešna praksa doslej, namreč s povezovanjem na podlagi

Lea Artist Mihalje

foto: Žigažaga

programske skladnosti gibanj. Obstaja tudi nasprotna možnost. Gibanja so si bila v zgodovini večinoma podobna tudi po neravnovesju med zahtevami svojih programov in praktičnim delovanjem, torej po programsko-akcijski neskladnosti. Tako na primer so stara, delavska gibanja utemeljena revolucionarno, delujejo pa večinoma reformno, sprijaznjena s postopnim izpolnjevanjem zahtev. Enako velja za »nevladne« organizacije, ki za svoje nevladne cilje uporabljajo vladna sredstva. Obratno pa so novi vstajniki zasnovani na protestnem delovanju, medtem ko so programske opredelitve skrčili le na najbolj bistvene zahteve. Za stare in nove vstajnike je torej značilno neravnovesje med njihovimi zahtevami in konkretnimi prizadevanji. Gibanja je torej mogoče prevesti na skupni imenovalec in povezati na podlagi njihove nekonsistence. Neuspešna desetletna prizadevanja alternativnih kmetov za pridelavo ekološke hrane lahko veliko povedo. Njihova zahteva po ločeni pridelavi ekološke in industrijske hrane je bila porojena programsko z novo etiko globalne odgovornosti do zdravja in narave. Ločitev je zdaj sicer uveljavljena,

vendar preveč polovično, saj ekološka hrana na koncu pristane v velikih trgovskih centrih, kjer le dopolnjuje industrijsko ponudbo hrane. Ni pa nova etika pridelave našla poti do nove etike menjave, delitve in potrošnje hrane, ki bi šele uveljavile smisel prizadevanj ekoloških kmetov.

To bi zahtevalo, da se ekološka hrana posreduje potrošnikom v »pošteni trgovini«, ki ne skrbi za potrebe trgovskega posrednika, ampak pridelovalca. Druga možnost je »lokalna menjava«, mimo tržnih cen ali po poljubnih dogovorih med pridelovalcem in potrošnikom. Težava je, da se z alternativnimi mehanizmi menjava ne ukvarjajo gibanja pridelovalcev hrane, ampak neka povsem druga gibanja. Slednja pa so sama zase tudi nekonsistentna, dokler v alternativnih načinih menjujejo izdelke tržnega izvora, kakor je pogosto danes. Alternativni načini menjave ne morejo proizvesti prevratnega družbenega učinka, dokler teh sistemov ne napolni ekološka hrana. Šele njun presek proizvede prevratni učinek, ko postane ekološka pridelava hrane dejavnik osamosvajanja in krepitve avtonomije lokalne skupnosti.

FILMOFILIJA, 3. DEL

V prejšnjem delu sem izpostavil, da film nastaja nekajkrat, tokrat pa bi se želel predvsem dotakniti filmskega jezika oziroma nastajanja scenarija predvsem pri igranih filmih. Seveda govorim o ustvarjalnem procesu, ki traja, preden pride do konkretnega rezultata. Ko je osnovna ideja v glavi, je pomembno, da si jo zapišemo, saj se lahko kaj hitro zgodi, da nam pobegne iz glave.

Najprej je treba določiti prostor, pri čemer je INT okrajšava za notranjost in EXT za zunanost, dodamo še informacijo, za kateri del dneva gre (dan, noč, popoldne, večer ...). Točneje se opredeli tudi prostor, kar pomeni, da se dopiše, ali gre za stranišče, kuhinjo, park ... Ko končno pridemo do dialogov med dvema likoma, ne smemo pozabiti, da je treba razmišljati na način filmskega jezika. S tem hočem reči, da noben dialog ne pozna pridevnikov. Oseba NE more reči, da bo odprla vrata in jih potem odpre. Tak način namreč ni filmski, temveč sodi bolj v domeno književnosti. Konkretna akcija lika pove o njem več kot vsak stavek, ki ga ta spregovori. Za primer vzemimo nek Kusturičin film, katerega naslova se žal ne bom spomnil. Skratka, glavni junak pride na prizorišče in tam najde mačka. Vzame ga v roke, si z njim obriše čevlje, potem pa ga odvrže. Brez kakršne koli besede, pa vendar brez dvoma ugotovimo, kakšen lik je. Kot opažam, je pri večini mladih ustvarjalcev največji problem prav ta, da je v njihovih filmih vse preveč dialoga. Filmi pa so poleg tega razdeljeni na premalo kadrov. Ko zapišemo dialog, je priporočljivo, da se tega prej zaigra, saj na ta način zlahka ugotovimo, če resnično stoji in je torej prepričljiv, predvsem pa med dvema osebama možen. Včasih je nujno treba dodati konflikt, ki se med likoma gradi postopoma. Naj predstavim en tak primer. Recimo, da potrebujem vodo in rečem osebi B, naj mi jo da. Oseba B me zavrne. Ne gre drugače, kot da vstanem, se odpravim do pipe in si jo natočim. Konec filma. Podobna scena bi se prav lahko dogajala nekje drugje, recimo v puščavi. Bil bi na smrt žejen, brez vode daleč naokoli. Tedaj bi mimo prišla oseba B, ki bi s sabo imela liter vode. Predvidevam, da bi bil za to vodo pripravljen tudi ubijati. Celo v puščavi se verjetno ne bi zgodilo tole; A: Daj mi vodo! B: Ne. Oseba A potegne pištolo in ubije osebo B, konec konflikta. Konflikt je namreč treba graditi in to še preden je oseba B pripravljena potegniti pištolo ali vsaj pomisliti, da bi ubila osebo A. Kaj hočem s tem povedati? Skušam vas vzpodbuditi, da razmišljate na način manipulacije, ki ste je kot otrok uporabljali v odnosu do svojih staršev. Konflikt se mora namreč stopnjevat, preden se prikaže pištola. Treba je pretiravati tako v konfliktu kot v filmu. V filmu se lahko ustvarja odlično napetost z dobro postavljenimi kadri in celo brez odvečnega dialoga. Moram priznati, da v svojem ustvarjalnem delu kreiranja amaterskih filmskih vaj več kot uživam.

Žigažaga

foto: Žigažaga

Marečare in Žigažaga:

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ

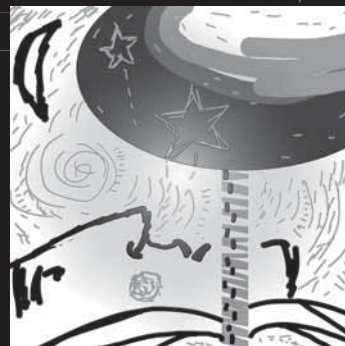
HEY HEY MALI, NIČ TE VEČ NE VIDIM,
LE SLIŠIM ŠE ODMEV GLASOV ...
V OZRAČJU BARV
VLADAŠ SAM. IN TAKO JE PRAV.
TUDI MALI BO NEKOČ VELIKI.
KAKO SI PIZDA? ..
KJE TI UHAJA KRI VESOLJNA?
KJE KORENINE,
KI POSADIL SI STRUPENE?
BODO ŠLADEK STRUP RODILE?!
AH, VSAKEMU SVOJE ... NIKOMUR VSEGA!
IN ČE MOJA ODSOTNOST,
NE OVIRA TE NA DOLGI ROK,
POMENI, DA OBVLADAŠ SRANJE ...
... SANJE, KI UJET SI VANJE ...
IN V TEM JE ČAR MOJ MALI OTROK.
KJE SE BOVA NAŠLA, KAKO DELILA ZNANJE,
KJE SLUŽILA KRUH, ODOSE ZLAGALA V PANJE?
TI POBARVAL BI KONČNICE
IN POJEDEL VSE SLAŠČICE?
TO NI VEČ POMEMBNO ...
KO TE UZREM,
TE VEM ZA VEDNO.

MALI KRALJ

MARKO G., SVAKA ČAST

NE DA SE VIDET, KER UVIDET NISI ZNAL.
NE DA SE SLIŠAT, KER GLASU NISI PRÉPOZNAL.
NA ČRNO-BELO ZDAJ PRISEGAM,
NORCEV NIČ VEČ NE OBLEGAM.
ASOCIALNA ZDAJ POSTAJA MOJA DUŠA,
KI SAMO ŠE SEBE VENOMER POSLUŠA.
RADOVEDNOST ME JE GNALA,
DA SEM SE ZASTRUPLJAL IN UVIDEL, V ČEM JE ŠALA,
V ČEM V DANOST, KI TE VSAKODNEVNO ŽENE,
TE RAZJEDA IN OMAMLJA, BREZ NJE
PA SE TE ZDI, DA TE KAR NAPREJ NEKDO PREGANJA.

VIZIJA SE URESNIČUJE IN SPET POGNAL SEM SMRTNO KLANJE.
ODMAKNJEN V SVOJ KOT Z BESEDO SPET TE SPRAVLJAM V JOK.
NIČ VEČ NI POMEMBNO, S TABO BOM ZA VEDNO ...

Severa

Kraljevi recenzor:

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA: GORENJSKI SLAVČEK

V SNG-ju Opera in balet Ljubljana sem si 22. 3. 2013 ogledal opero Antona Foersterja Gorenjski slavček.

Zgodba govori o dekletu po imenu Minka, ki živi v idilični gorenjski vasici pod planinami. Tja nekega dne zanese zabavljaškega Parižana, gospoda Chansonetta. Zasliši prelep glas neznane pevke, ki ga v trenutku očara, in seveda ji prijazno svetuje, naj odide z njim po širnem svetu, da bi si izšolala glas in s petjem zaslužila za kruh. Vse to se zgodi v času, ko Minki in njeni materi grozi, da ju bo upnik nagnal iz hiše. Gospod Chansonette bi bil pripravljen poravnati dolg v zameno, da bi šla Minka z njim v svet. Minki to prepreči Franjo, skliče namreč vaščane in jih nahujša proti gospodu Chansonettu. Ti sklenejo, da bodo tujcu iz Pariza preprečili njegove načrte, skujejo zaroto, ga spravijo pred sodišče in obtožijo na denarno kazen in izgon. Chansonette pa kaj kmalu sprevidi, da Minka ne bo nikoli zapustila vasi pod planinami, zato ji podari nekaj

foto: Darja Stravs Tisu

denarja. Franjo pa se ves vesel poroči z Minko.

Za režijo prve slovenske opere, za katero sta libreto napisala Luiza Pesjakova in Emanuel Züngl, je tokrat poskrbel Vito

Taufer, za glasbeno ozračje pa dirigent Igor Švara.

MareČare

022
KRALJI
ULICE

NEKOČ JE BILA DEŽELA PRIDNIH

Režiserka Urša Menart se tokrat na prav poseben način loteva dokumentarnega filma Nekoč je bila dežela pridnih. Film prikazuje jugoslovansko kulturno dogajanje nekje med leti 1976–1991. Politika že počasi vleče svoje niti v prid razpadajoče Jugoslavije. Tito premine v Kliničnem centru v Ljubljani. Uveljavlja se demokracija in treba je preizkusiti, kako to deluje med ljudmi, med Pankrti, med anarhisti. Glasbeni skupini Laibach se denimo uradno prepove nastop, saj se ugotovi, da njihovo ime Laibach izvira iz nemščine, na videz pa spominjajo na Hitlerjevo mladino. Slikarjem se oporeka izražanje simbolike, zapira se ljudi, ki nosijo priponke. Anarhisti pa ne nehajo z javno provokacijo. Druga skupina, ki je nastala v tem obdobju, je Agropop, znan pa je njihov komad Samo milijon nas še živi. Najbolje so jo sprejeli prav tisti, iz katerih se je posmehovala. Nekaj jih je razumelo to besedilo kot nacistični komad. Sam sem bil premlad, da bi takrat razmišljal o tem. Reklame,

foto: arhiv Kinodvora

ki so nastajale v tistem času, so dosti bolj podobne filmu kot dejanski filmi slovenske produkcije. Imele so namreč zgodbo, zaplet, razplet, humoristični del, kot v filmu pravi Štefančič. Skratka, užival sem ob ogledu, tokrat prekratkih

70 minut. Predvidoma se bo film vrtil na filmskih platnih vse do konca meseca v Kinodvoru.

Žigažaga

BEST OF STAND UP, 28. 2., 28. 3 IN 25. 4., SITI TEATER

Moja radovednost nad dejstvom, da bo izveden Best of (stand up), me je že prvi večer napotila proti Siti teatru. Kljub zvenečim imenom tako slovenskega kot hrvaškega stand upa moram priznati, da nisem pričakoval veliko. V kakšni zmoti sem, so mi vsi po vrsti pokazali že v prvi minuti svojega nastopa. Prvi večer, 28. 2., so tako nastopili Vlatko Štampar, Klemen Mauhler in Pedja Bašović, program pa je s svojim materialom povezoval Boštjan Gorenc - Pižama. Ta je spet razpredal o svoji teži, češ da je shujšal, čeprav mislim, da se je o tem malce zlagal. Res je sicer izgubil precej kil, ampak odkar sem ga zadnjič videl, je po moje kakšno tudi pridobil. Vlatko Štampar, dobesedno največji komik na Balkanu, saj je visok kar 212 cm, tudi

ni mogel mimo svojih težav z višino ter odnosov med Srbi in Hrvati. Mene kot Srba so njegove opazke malce zmotile, ampak kljub temu da sem vedel, da se šali in kljub upanju, da ne misli resno, je vseeno malce bolelo. Klemen Mauhler je izražal zanj tipičen humor, ki me je v nekem trenutku od smeha prikoval ob stol, spet drugič pa enostavno nisem vedel, ali naj se sploh smejim. Pedja Bašović je izvrsten komik z značilnim balkanskim norčevanjem iz svojih seksualnih navad in istih navad drugih. Ker sem se tokrat zelo razpisal, čeprav le o prvem delu »trilogije«, vam bom svoje vtise o drugem delu moral zaupati prihodnjič.

Marko Nakrič

foto: arhiv Siti teater

023
KRALJI
ULICE

RAZREZANO, VRINJENO, IZREZANO - UMETNOST WILLIAMA S. BURROUGHSA

Razstava ponuja na ogled pisateljeve literarne eksperimente t. i. cut-up(se). Cut-upsi so razrezani deli originalnih besedil, recimo Rimbauda in Shakespeara, ali zgolj aktualnih člankov iz časopisa, ki so nato sestavljeni v novo celoto z novim pomenom. Vendar to ni vse. Razstavljene so tudi pisateljeve slike, ki jih je, kot velik ljubitelj orožja, oblikoval kar s šibrovko ali z revolverjem, in njegovi filmi oz. CD-ji, na katerih bere lastna literarna dela. Burroughs je predstavnik beatniške generacije, katera je še danes osnova in izvor mnogih sodobnih umetnosti.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

ALEŠ ŠTEGER: NA KRAJU ZAPISANO

Knjiga je pisana pod vplivom sodobnih literarnih trendov, ki sem jih v slovenskem literarnem prostoru začel uvajati jaz sam že leta 2007. Gre za eksperimentalno pisanje novega stila v literaturi. Stil nosi ime živo pisanje oz. živa knjiga, njegova središčna točka pa je pisanje sredi akcije, kjer zunanji vplivi preko vtisa na najnotranjši tok misli zahtevajo in vzrokujejo takojšnji zapis brez nadaljnjih popravkov in brez vzporednih študij. Tako piše tudi avtor pričujoče knjižice, le da so ga večmesečne

priprave nekoliko oddaljile od čiste žive knjige in da preveč živi v spominih in spominjanju. Vendar je knjiga prava novost in svežina v premikanju literarnih paradigem.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

foto: osebni arhiv

Izza rešetek:

SPREJEMNA FAZA

024
KRALJI
ULICE

Kot je že večkrat poudarjeno, so zavodi za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) totalitarne inštitucije, ki imajo kot druga veja oblasti za nalogo svoje varovance, tj. obsojence, resocializirati oziroma pripraviti na življenje zunaj po prestani zaporni kazni. Življenje po odpustu nikakor ne sme vsebovati enakih vedenjskih vzorcev, kot jih je pred kaznivim dejanjem (izjema so zaporniki z osebnostnimi in/ali duševnimi motnjami, ki brez strokovne pomoči teh vzorcev ne morejo spremeniti). Torej je naloga ZPKZ-jev, da kaznjence v sprejemni fazi ovrednoti, torej strokovno oceni njihovo fizično, duševno in duhovno stanje. S tem se ukvarjajo strokovni delavci, zaposleni v zavodu (psihologi, sociologi, delovni terapevti itn.). Zelo pomembna je njihova opredelitev oz. ocena tistih zapornikov, ki so na prostosti zlorabljali psihotropne snovi, ravno tako je posebnega pomena, da bodo le-tem določili zadostno in dovolj kakovostno terapijo, v smislu

psihoterapevtskih pristopov, kakor tudi zdravstveno terapijo (npr. z zdravili, različnimi vajami, s kreativnimi pristopi itn.). Ta osebna diagnoza mora biti jasno opredeljena takoj, ko zapornik nastopi izvrševanje kazni. Kajti le z zadostno podporo bo lahko po prestani kazni zaživel spodobno in dostojno življenje, kar pa je najbolj pomembno zanj in za družbo, saj s kaznivimi dejanji ne bo ogrožal sebe ali socialnega okolja, v katerem bo živel. V slovenskih ZPKZ-jih se sicer za resocializacijo zaprtih izvajajo različni programi, ki se določijo kmalu po njihovem prispetju v zavod, a sodeč po povratništvu se zdi, da ti programi ne zadostujejo prevzgoji zaprtih ljudi. Ob tem pa se poraja še drugo, morda bolj pomembno vprašanje, ali je mogoče težava v nepoglobljeni analizi strokovnih delavcev ZPKZ za slehernega zapornika in morda rangiranje, razvrščanje zgolj v eno vrsto, po načelu - kaznjenec je človek, ki je storil kaznivo dejanje. Nič več, nič

Damjan Majžič

manj. Zato menim, in nisem edina, da je v sprejemni fazi potrebno natančno diagnosticiranje vsakega kaznjence; tega je treba preučiti in zbuditi pri njem zaupanje, kajti le s tem se lahko doseže, da bo ponujeno pomoč sprejel in pri njej iskreno sodeloval, kot edinstveno bitje, ki se odloča na podlagi naravno danih (z) možnosti. In ki se odloča kot svobodno bitje - ne glede na to, da je v zaporu ...

Gostujoča kolumnista Zuzanna
G. Kraskova

SMEŠNO, ŽALOSTNO, RESNIČNO - PA PREŽIVI, ČE LAHKO!

Absurd – tega človek ne more verjeti, če ne vidi ali sliši v živo. Čisto navaden dan v zaporu. Pripravlja se domska skupnost in vzgojitelji naj bi nam v sodelovanju s psihologi in socialnimi delavci pomagali, da lažje prestanemo kazen. Po odsluženih kazni naj bi nas nekako poskusili usmeriti na pravo pot. Vsak se pogovarja s svojo skupino zapornikov o temah, ki naj bi se obravnavale v tej skupnosti. Se pravi, kaj je treba popraviti, da bi bilo prestajanje kazni človeško, ne pa da smo tukaj kot v taborišču. Glavna tema je slaba prehrana. Na žalost na vprašanje dobimo čisto enostaven odgovor - država nima denarja, kar pomeni, če boš lačen, boš že jedel. Če ne, si pa kupi v zavodski trgovini (seveda če imaš denar). Če ga nimaš, se znajdi, kakor veš in znaš. To ni za nikogar sprejemljiv odgovor. In že smo pri temi »če imaš denar«. Zapor je poln ljudi, ki so na prestajanju kazni zaradi malih tatvin, te pa so povezane zgolj s preživetjem. Vsi vedo, da je država na psu, služb ni, število brezdomcev narašča ... S tem je povezan tudi denar, ki ga ni ali pa ga je premalo. Naj vam povem, kako to v resnici zgleda. Človek, ki je na ulici in ki mu drugega ne preostane, pač berači. Če dobi dovolj, da preživi, je OK, kaj pa, če ne? Ker je lakota za vsakega človeka resna življenjska grožnja, so ljudje skorajda prisiljeni krasti in tako zaradi nekaj malih tatvin, kot so razne čokolade, sendviči ipd., dobijo zaporno kazen in se znajdejo tukaj - na Povšetovi. Kakšna pa so tukaj pravila? Absurdna. Če si v priporu, ne moreš biti zaposlen in to pomeni, da ne dobiš denarja. Lahko ga dobiš od svojcev, če ti kdo kaj pošlje ali prinese na obisk. Po zakonu ti nič ne manjka za preživetje, zato ti ukinejo tudi socialno pomoč, če jo seveda prejemaš. Zavod ti da 5 znamk in 5 pisemskih kuvert, če jih rabiš in prosiš zanje. 5 je maksimalno na mesec. Porabiš jih, denimo, da pišeš odvetniku, saj to pač mora biti odobreno, če ti pa kaj ostane, pa lahko pišeš še svojcem in jih ponavadi prosiš za pomoč, če niso že dvignili rok nad tabo. Po priporu ponavadi sledi še zaporna kazen in tam se že lahko prijaviš za delo. Ker pa dela ni niti za petino

zapornikov, si v čakalni vrsti. Ko delo končno dobiš, ti gre lahko samo na jok. Večini je dodeljeno triurno dnevno delo in koncem meseca dobijo plačo v višini 6-7 evrov. S tem si ne moreš prav nič pomagati. Ker je trgovina v zavodu v privatni lasti, lahko cene primerjate s cenami privatnih trgovin, kjer je vse dražje kot v ostalih, večjih trgovinah - denimo TUŠ, Mercator ... Ko dobiš plačilno listo za triurni delovni dan, na njej piše 440 evrov za izplačilo. Super! Samo, ko ti pa postane jasno, da 433 evrov dobi zavod, ti, ki si pa delal, dobiš pa boriš 7 evrov, te mine živeti. V zavodu je sicer 10-15 zapornikov, ki delajo v kuhinji, pralnici ali kot hišniki, in dobijo plačo do 80 evrov. Za to morajo biti na razpolago 12 ur na dan in so zaradi dela prikrajšani za sprehod in rekreacijo. Na domski skupnosti se vrstijo še ostala vprašanja in pripombe, ampak vsi odgovori s strani vodstva so podobni. Vsega imate dovolj, znajdete se, država je na psu, ne moremo vam nič pomagati glede tega ali onega. Najbolj čuden odgovor pa je, da bomo sporočili naprej in poskušali urediti. Ko ti to reče šef zapora z nasmeškom na ustih, se vprašaš, kdo tu dela budalo iz tebe in komu bo on kot šef povedal naprej. Saj je vendar on glavni in odloča o večini takih problemov. V vprašanji se dotaknemo tudi ambulate v zavodu. Določenih zdravil ti pač ne izdajo zaradi domnevne zlorabe. To je samo izgovor. Da ne omenjam, da se na določene terapije čaka dlje kot na prostosti, čeprav bi lahko bilo takoj vse urejeno. Zaradi take in podobne problematike nas večina pride do zaključka, da se vsi zaposleni norčujejo iz nas in da še to, kar imamo, imamo samo zato, ker pač moramo imeti. Iskreno rečeno je po moje domska skupnost samo še ena nepomembna zadeva, ki nič ni spremenila. Še zmeraj je vse po starem. Upam, da se bo kaj vendarle spremenilo na bolje, čeprav v to ne verjamem. Če pa se slučajno bo, vam pa to takoj sporočim in napišem kaj o tem.

Jakob

Gogijeva kolumna:

NE IZGUBIMO ČLOVEKA V SEBI

foto: Tomislav Gruden - G15

Kot vedno vas prav iz srca pozdravljam ter seveda upam, da ste kolikor toliko v redu. Jaz sem, čeprav ob tem tudi malce lažem. V resnici sem prav izčrpan in tudi malce uničen. Imam pač enega tistih dni, ko bi bil raje kje drugje, samo ne na temle svetu. A kaj čem? Kot mnogi drugi moram stisniti zobe in preživeti. Veste, prav težko je, če nimaš nikogar, ki bi ti v takšnih trenutkih stal ob strani in te vzpodbujal v optimizmu. Sam sem in to dejstvo prav prekleto boli, pa še navaditi se ga nikakor ne moreš. Tega ne pišem zato, da bi se vam zasmilil. Ne! Dovolj se smilim že samemu sebi, torej se drugim niti slučajno ne rabim. Če pa bi se že, verjemite, se ne bi počutil niti malo boljše. Tako stanje je najboljšje preživeti sam in tega se nepreklicno držim. Vsak je svojega telesa in s tem povezanih občutkov sam gospodar. Mnogi izmed vas seveda mislite, da nimam nobenih problemov. Res je, da sem sam svoj šef, res pa je tudi, da sem si sam izbral pot, ki jo živim. Takšne poti si ne želite niti v sanjah, kaj šele, da bi jo živeli! Dejstvo je, da se kolesa časa ne da obrniti nazaj. Mislim, dragi moji, da bom počasi odpeketal na drugi svet. Verjemite mi, da se okoli tega le redko kdaj zmotim. Ni mi žal, da sem živel, vendar bom smrti neizmerno vesel. Vem, da se mnogim od vas zdi to skrajno blesavo, a verjemite, da ni. Usojeno mi je živeti in vsekakor mi je usojeno tudi umreti. Tako preprosto je to in tako bo tudi ostalo. Večnega življenja ni in ga tudi v bodoče ne bo, velika škoda je, da si ga grenimo sami. Velikokrat sem že omenil, da nam je podarjeno, pa vendar ga ne znamo živeti. Po moje vrhovni poglavar z zanimanjem opazuje, kaj počnejo njegove ovčice. Zdi se mi, da je pravi pravcati sadist. Za nepoznavalce sadist uživa v mučenju in trpljenju drugih osebkov. Raje ne povem, kaj si sam mislim o takem užitku. Fuj! Veste, dragi moji, iz srca upam, da ga bom po smrti spoznal in takrat bom obračunal z njim. Vrnil mu bom milo za žajfo. Kljub zapitosti imam odličen spomin in vrnem vsako »dobro« kot tudi vsako »slabo«. Pač nerad ostanem dolžan. Vsekakor pa je lepše vrniti dobroto. Verjemite, manj boli. No, dandanes se vse ceni čez keš. Kolikor imaš, toliko veljaš. To je bedarija na kubik. Sam cenim vse oziroma vsakogar, ki pač ceni mojo zapito malenkost. Roko na srce, mene najbolj cenijo gostilničarji, saj dobesedno živim z njimi, in zato jih cenim tudi sam. To je kot seks – paše meni in očitno paše tudi njim. Velikokrat sem povedal, da se rad dobro počutim med ljudmi in s

temi se družim v gostilnah. Saj te obstajajo zato, mar ne? V moji dnevni sobi (za nepoznavalce je to bar Bro) nam ni nikoli dolgčas in kar je najbolj pomembno, je to, da držimo skupaj kot ena velika družina. Presrečen sem, da sem eden izmed njih. Imamo veselje, imamo pa seveda tudi občasne težave, a oboje si delimo in skupaj rešujemo. Po moji logiki je to vsaj dobro, če ne celo odlično. Če bi se takole razumeli po celem svetu, bi bilo to sanjsko, če ne rajske življenje. Sam se trudim, da bi mladini odprl očke, saj svet ostaja v njihovih rokah, le živeti je treba znati. Pomagajmo si, pa bomo srečno živeli. Verjemite mi, da sem ogromno pretrpel in mi ni niti približno žal, saj sem se ogromno naučil in tudi spoznal. Znanje pa je treba posredovati naprej, kar tudi počnem. Kot sem dejal poprej, ne nameravam večno tavati na tem planetu, a zakaj bi taval tisti, ki bodo tukaj še ostali? Enostavno nima smisla. Učimo se, dokler živimo oziroma dokler migamo. Vse lepo in prav, ampak nekaj bi pa še dodal: »Ne učimo se, da bi odžirali drug drugemu življenje, ker bo tega sicer zmanjkalo.« Tega si pa še svetovni psihič ne bi želel. Svoje življenje imam zelo rad in si ne bi želel, da bi kdo posegal vanj. To je lahko smrtno nevarno. Nisem pa morilec. Vendar če se mi vsede v želodec, ga skušam brisati iz spomina. Ne morem prenesti, da mi kdo skuša kaj vsiliti. Ne me pri vseh mojih letih še dodatno zafrkavati ... Dovolj imam lastnih problemov in ne rabim še kakih, ker mi nikakor ni dolgčas. Vem, da tale izjava ni vredna kolajne, ampak naj pojasnim. Doslej sem se v življenju moral vedno zanašati izključno nase. Še danes je tako in edina razlika je v tem, da sem malce starejši in vsekakor tudi malce pametnejši. Rad prisluhnem vsakemu, ne prenesem pa ritoliznikov in vsiljivcev. Ritoliznike bi lahko preimenoval tudi v lažnivce, saj je zame to popolnoma enako. Namesto da se gremo nadvlado, se raje prepustimo življenju in ne tekmujemo, saj nas bo tekmovalnost na koncu stala vsega. Ne izgubimo človeka v sebi, kajti takrat bomo izgubili vse.

Bodite fajn in imejte se radi. Pozdrav do naslednje številke, vaš Gogi.

DEJSTVO JE, DA SE KOLESA ČASA NE DA OBRNITI NAZAJ.

LUDSKA KUHNA - HRENOVA JUHA

Sestavine:

5 krompirjev

7 dl vode

sol

2 žlici hrena (smetanovega – v kozarcu)

1 večje oziroma dve manjši jabolki

Priprava:

Krompir olupimo in razrežemo ter skuhamo v osoljeni vodi. Ko je kuhano, zmiksamo s paličnim mešalnikom (zgostimo), dodamo 2 jušni žlici hrena ter naribamo eno ali dve manjši jabolki. Postrežemo takoj.

Helena Koren

foto: MG

PODPIRAM!

Prodajalec Ljubiša - Luka je o sebi povedal:

»Ostal sem brez službe in brez doma, trenutno živim v samskem domu. Zato sem se odločil za prodajo časopisa KU. Že jutraj se odpravim na teren, saj več časa kot prodajaš, bolje zaslužiš. Stranke pozdravim in jim ponudim časopis. Med mojimi rednimi strankami je tudi Andrej.«

Andrej je o prodajalcu Luki povedal:

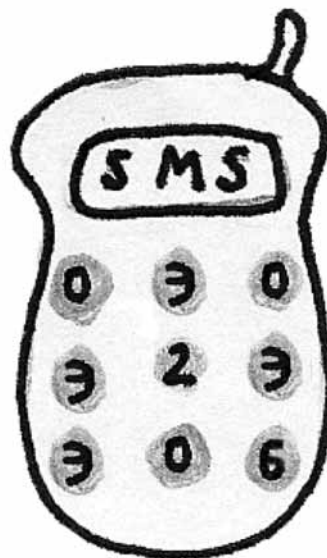
»Tudi sam se težko prebijam skozi življenje, ampak vedno nekako le najdem nekaj drobiža za časopis Kralji ulice. Podpiram prodajalce, ker vem, da je danes težko priti do dela in vsak evro prav pride. Cenim to, da vsaj nekaj delajo, sicer je pa tudi tovrstna prodaja delo. Predvidevam, da ni lahko stati cele dneve zunaj, na mrazu, dežju ali pa soncu. Čestitam jim za vztrajnost, pa tudi tistim, ki pišejo za časopis.«

026
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

24. 3.>> Od kar vem za vašo revijo Kralji ulice, in če naletim na prodajalca, jo kupim. Pišete življenje, ki se me dotakne. »Župana« Kopra, Rika, poznam že desetletja in mu večkrat prispevam. Vse dobro vam želim, Vlatka iz Kopra.

P. S. Pohvalno je, da so vaši prodajalci nevsiljivi in spoštljivi.

26. 3.>> Dragi Kralji ulice! Rada bi se vam zahvalila za vse trenutke, ki ste mi jih polepšali in narisali nasmeh na obraz, občudujem vas, z dvignjeno glavo in s pozitivnim duhom nam vsem dajete vzgled! Hvala za vsako lepo in prijazno besedo, le pogumno naprej :-)

28. 3.>> Uvodnik Lune Jurančič Šribar iz marčevske številke bi moral odmevati v vseh slovenskih medijih in razširiti malo nadvse potrebnega optimizma!

1. 4.>> Sem taksist in redno kupujem Kralje. Pač gledam, kaj dela konkurenca. Vse lepo vam želi, Branko

2. 4.>> Od prve začetnice pa do zadnje pike ravnokar prebral vas časopis. Vse pohvale vam in vsem, ki bijejo boj z ulico in seveda prodajalcu št. 363, ki je bil ob pravem času na pravem mestu. Veliko pozitivne vse od Patricije

11. 4.>> Gospod, ki je danes, 11. 4. pred Mullerjem v Mariboru prodajal Kralje ulice, mi je polepšal dan. Ko sem ga zagledala, sem se kot ponavadi odpravila proti njemu in začela iskati denarnico. Ko sem jo končno našla, sem ugotovila, da v njej ni niti enega evra. Medtem mi je gospod že potisnil revijo v torbico in rekel, da bom že drugič dala. Zahvalila sem se mu, potem pa odhitela do prvega bankomata in prijaznemu gospodu odnesla več evrov, kot stane revija. Zahvala in pozdrav vsem Kraljem, ki marsikomu polepšajo dan- na tak ali drugačen način. Maja

13. 4.>> Oj...sem mamica 4 leta starega sineka, s katerim vsak mesec kupiva izvod Kraljev ulice od prodajalca 261...tudi sama shajam včasih težko in mi vsak evro pride prav, saj sva z otrokom sama, ampak gospodu za njegov trud, voljo in prijaznost rada pomagava pri prodaj, otrok je navdušen, saj se zaveda da je naredil dobro delo...časopis pa mi marsikdaj pomaga, ko mi je zares hudo...Mateja

KLOŠARJI - DRAMA V NADALJEVANJIH, 5. DEL

4. prizor (12. prizor)

(Na ladji igrajo v casinoju, plavajo v bazenu in stojijo na koncertu pevke »PELERIN«, ki gostuje na ladji.)

Maja (se ziblje v ritmu glasbe): Uh, kakšna zrihtana in dobra pevka, jaz bi tudi imela tako obleko.

Šaci (sliši Majo in reče): V Dubrovniku ti kupim najdaljšo večerno obleko. Elegantno, izzivalno in lahko jo boš nosila, ko se bomo vozili nazaj.

Maja: Ja, potem bodo mislili, da si me pobral v kakšnem bordelu.

Šaci: Ne, sploh ne, Majči, res bo high-society. Glej, glej, tamle je pa ena super samska gospa. Kar zapecu jo bom. (gre do nje) Dober dan gospa, ali vam lahko plačam najdražjo pijačo, ki jo strežejo na ladji in kasneje večerjo v Dubrovniku? Veste, nimam še taboljšje obleke na sebi, tudi to pride. Se nisem imel časa preobleči. Biznis men, pa delavci doma. Naj se predstavim, gospa, Šaci ali Miha.

Gospa (zapre knjigo): Hvala, razumem. En liker mi prinesite. Ste pa res prijazni.

Šaci: Potujete sama?

Gospa: Ne, odraslo hčerko imam s seboj. Vendar ostane v Dubrovniku, jaz grem pa do Neuma.

Šaci: Krasno, potem lahko upam, da se vidiva tam in vas kdaj povabim ven. Denar ni nobena omejitev.

Gospa: Hvala, bomo videli. Vidim, da ste v družbi. In kolikor sem opazila, vsi kar pošteno pijejo.

Šaci: Na dopustu so, naj si dajo duška.

(mimo pride Bimbo): A, prijatelj, pecaš? Veste, gospa, prej je bil reven, čisto na tleh, sedaj je pa bogataš. Kar držite se ga, gospa.

Šaci: Pejt nazaj k Cenetu in mi daj mir. Oprostite gospa, pijača že prihaja. Še eno glasbeno željo mi povejte, za pevko. Vse bom uredil.

Gospa: To bi bilo pa res lepo. No, pa dajte tisto »Galeb na morju«.

Šaci: Dobro. Pridem nazaj. Nasvidenje.

Cene (pride mimo ter ga potegne k sebi): Si znorel? Osvajaš babe?

Šaci: Za svoj denar lahko delam, kar hočem.

Cene: Saj to je še vse, kar je ostalo od tebe. Spremenu si se, Šaci. (gre stran)

Šaci: Mislim, da ste se vsi spremenili do mene. Ne privoščite mi bogastva. (vpije za njim) Ne privoščite!! Oderuhi (sam zase). V bazen grem, srkat vino in kadit cigarete.

5. prizor (13. prizor)

(Cene in Bimbo opazujeta Šacijo.)

Cene (Bimbu): Samo poglej ga! Tisti dami se prilizuje in jo osvaja, ona ga bo pa samo »zmolzla«.

Bimbo: Ja, babe so hudič, ampak so tudi bog u kuhni in postelji. Pekel in raj obenem.

Cene: A ga vidiš, zdaj je dal že roko v njeno majčko. Mi naj bomo pa veseli, ker imamo za pit in za jest, pa še spodobno in hinavsko se moramo do njega obnašati, ker je naš dobrotnik.

Bimbo: A si mu mal »fovš«? Vse nas razjeda ena grda stvar - »fovšljivost«. A je denar res vreden tega? Moj sosed je imel precej pod palcem v otroštvu. Moji so mu skoz nagajali in tudi pogovarjali se niso med seboj. Jaz sem se pa nekak hotu, jim kimu, a ni bilo nobenega haska.

Laura Ličer

Mimoidoči klošar: Ej, čao, a sta slišala, da bo Šaci enim klošarjem kupil stanovanja? Svinjo bo tut nabavu, da jo bo imel za ljubljenska. To mi je prejle reku, ko sva tolkla vinčka in zjala v dekolte pevki »Pelerini«.

(prideta Maja in Soni)

Soni: Majči, v Dubrovniku bo lepo. Vem, pa čeprav še nisem bil tam. Tam se bova oddaljila od teh klošarjev. Po malem jih imam že zadosti.

Maja: Neki se je govorilo, da gremo potem spet z rent a carom, domnevam.

(mimo pride Šaci): A se zabavata prijatla? Vse vama odpustim. Spomnu sem se, da gremo lahko potem, ko si vse ogledamo, nazaj z avionom. Čeprav imamo povratne karte za ladjo.

Maja: Jaz se malo bojim aviona. A bova šla Sonči, kaj praviš?

Soni: Seveda. Meni je že slabo od te ladje.

Maja: Slabo ti je, ker si tolko spil, ješ pa nič.

Soni: Majči, ti bi pa sam jedla. Jemo zato, da živimo in ne obratno.

Maja: Sej tudi pijemo zato, da živimo. Pitje je kot smeh. Ko sem brala knjigo Moulin Rouge, je pisalo, da je v smehu vsa skrivnost življenja. Čim več se smeje in čim manj premišljuje. La Bruyere v knjigi pravi takole: »Nikar ne čakaj na smeh, če hočeš biti srečen, sicer se ti lahko primeri, da boš umrl, ne da bi se vsaj enkrat nasmejal. Ja, Pierre la Murre!«

Soni: Jaz se smejim, samo če pijem. Moj oče se je pa smejal, kadar je dobil plačo. Potem se ga je nažrl, nam, otrokom, pa je krulilo po želodcu. Ko je spal, smo mu sunili malo vina in se ga nacedili. Res smo malo rabili. On je bil pa mrtvo pijan. Smejali se nismo, se pa zato zdaj več smejim, Majči, ko imam tebe. Ja, smeh. Meni je nerodno in se smejim (objame Majo, jo poljubi in oba se zasmejeta).

Barbara Jozelj

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Potopisno predavanje Šrilanka, predava Manca Čujež
KJE: Knjižnica Grba, Cesta na Brdo 63
KDAJ: 14. 5. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje Zen v vsakdanjem življenju, vodi Ryushin P. Haller Roshii
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a
KDAJ: 7. 5. ob 18.00

KAJ: Računalniška delavnica Elektronska pošta, vodi Jasna Repa
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, računalniška učilnica
KDAJ: 15. 5. od 16.00 - 18.30

KAJ: Strokovno predavanje (Slovenija in EU) - Aktivno državljanstvo, med realnostjo in utopijo, dr. Miro Cerar
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 48a
KDAJ: 28. 5. ob 19.00

KAJ: Fotografska razstava - Urban Cerjak: Push, push, pop!
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Mala galerija
KDAJ: 8. - 29. 5.

KAJ: Fotografska razstava- Igor Modic: Dokumenti časa
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Mala galerija
KDAJ: 30. 5. - 27. 6.

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Predstavitev knjige Kje je Wagner? - Dušan Rutar in Mitja Reichenberg
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 23. 5. ob 19.00

KAJ: Literarna delavnica - Anton Bromowicz
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška 61, študijska soba
KDAJ: 9. 5. in 23. 5. ob 17.00

Janez

Razno

KAJ: Filmska projekcija iz Cikla ruskega filma - Balada o vojaku (1959)
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 23. 5. ob 19.00

KAJ: Folklorni nastop Obisk Zelenega Jurija v Ljubljani - Sodevski tamburaši
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8
KDAJ: 8. 5. ob 19.30

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljuilice.org.

NIKOV CESTNI TAROT 5

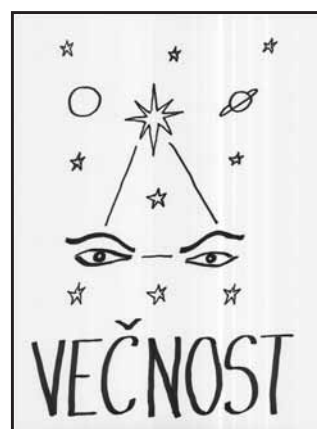
Med zapuščino našega striparja Nika Kneza je tudi načrt za zbirko 36 kart, ki naj bi po avtorjevem mnenju prikazovale najpomembnejše pojme cestnega življenja. Vsak mesec tu objavljamo tri od teh kart. K vsaki je Nikov prijatelj Marko - Kavica zapisal še nekaj besed svojega komentarja.

Čarovnik je prevarant, ki zelo dobro pozna fiziko. V bistvu dela čudeže. Čarovnik je lahko znanstvenik, policaj ali lopov. Več ne smem povedati, ker delam za japonske sokole.

Pohlep je nasprotje od skromnosti. Veliko lažje je živeti, če si skromen. Več ne smem povedati, ker delam za čigre.

Večnost je dimenzija, ki se je ne da izmeriti. Lahko bi rekli, da je časovna neskončnost. Več ne smem povedati, ker delam za vrane.

OGLASNA DESKA

Brezdomna invalidika bi nujno potrebovala delujoč invalidski voziček. Najlepša hvala, Barbara 030 656 424.

Nudim odvoz na deponijo, pridem na dom s kombijem. Lahko gre tudi za manjšo selitev stanovanja. Na razpolago sem vsak dan razen nedelje, dosegljiv na tel.: 030 678 242, Tadej.

Sem slikopleskar z dolgoletnimi izkušnjami in opravljam slikopleskarska dela z disperzijskimi in oljnimi barvami, gladim štene in bandažiram, opravljam suhomontažna knauferska dela. Lakiram tudi vrata, podboje in ograje. Sem iz Ljubljane, lahko me pokličete na tel.: 041 804 164, Mladen.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena v marcu izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila nanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je že možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2€.

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je v prednovoletnem času izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

Danilo Sorli

Šale

Mešani občutki

Jože, ali veš, kaj so to mešani občutki?
Vem! Ko tašča zleti v prepad s tvojim
novim avtomobilom!

Zmajček

Trma

Srečala sta se Janez Janša in Tina Maze.
Pa pravi Tina: »A veš, Janez, fino bi bilo,
če bi še ti začel smučati!«
»Zakaj le?« je radoveden Janez.
»Zato, ker nikoli ne odstopiš.«

Nik - posthumno

Helena Koren

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Majhen rak,
- (2) reka v severni Italiji(orig.ime)-Adiža,
- (3) plin brez barve, vonja in okusa,
(kem. znak O),
- (4) grški otok v Sarinskem zalivu (Aigina),
- (5) iz slame pletena ožja košara z dvema
ročajema.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Priimek lani umrlega organista skupine
Deep Purple Jon,
- (2) avar,
- (3) reva, v množini,
- (4) oblačilo, za športnike.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Aforizmi

Smo srečni državljani Slovenije; Kekec
je predsednik države, Sneguljčica je
predsednica vlade, za povrh pa dva
milijona revnih palčkov!

Gregor B. Hann

Čudno, da Cipru škripa. Pa toliko našega
denarja je tam.

N2

SLOVENC BI RADI IZPADLI BOLJŠI,
KOT SMO,
PA NAZADNJE IZPADEMO SLABŠI,
KOT SMO.

Jurij Kunaver

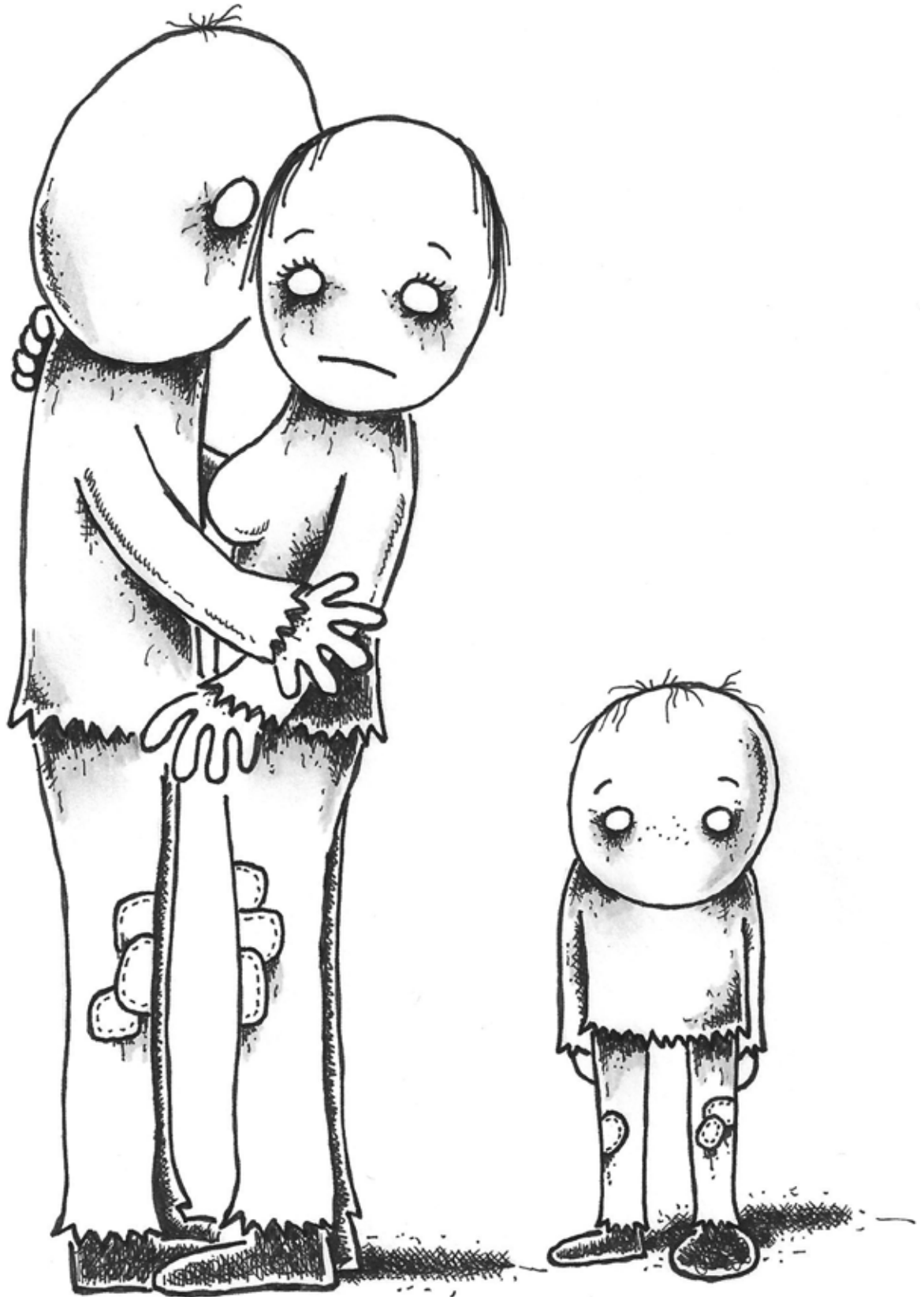
Bolje iti s kolesom v kurbarijo, kot z
Mercedesom v službo!

Gregor B. Hann

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgolivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Janez Trojar iz Škofje Loke, Jelka Ž. Markežič iz Kopra, Matevž Šparovec iz Krke in Marta Vovko iz Ljubljane.

© Janne
KARLSSON

KLAVDIJA IN EMIL

Življenje je lepo, sploh ko si ga z
nekom deliš.

